

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань соціальної політики

та захисту прав ветеранів

05 грудня 2023 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ВОЛЬСЬКА Н. Добрий день. Наталія Вольська, Харків.

МАКАР І.І. Доброго дня. Іван Макар, Київ.

ЛИТВИНЕНКО В. Доброго дня. Віра Литвиненко, громадська організація "Серце назовні", Київ.

КОЛЯДА О. Доброго дня, колеги. Оксана Коляда, "Простір можливостей", Коаліція ветеранських просторів.

ВОЛЬСЬКА Н. Пробачте, не представила свою організацію. Член правління Громадського об'єднання "Всеукраїнське об'єднання рідних зниклих безвісти та загиблих захисників України" з міста Харкова, Харківська область. Дякую ще раз, прошу пробачення.

_____. ...*(Не чути)* Представник в Україні Глобального фонду тих, хто пережив насильство, і базуюсь я в Києві.

_____. Вітаю. Мене звати Ганна Хіцевич, я представляю міжнародну організацію з міграції в Україні. Зі мною сьогодні мій колега Ігор ...*(Не чути)*, він експерт з питань репарацій та правосуддя перехідного періоду. Він англomовний, тому я перекладатиму за нього.

МАКАР І.І. Хочу доповнити, я не представив організацію. "Ветеранська взаємодопомога", Київ, Макар Іван Іванович.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня, шановні народні депутати! Пан Арсенюк Олег попросив у зв'язку з тим, що йому незручно, бо він буде онлайн, попросив, щоб у нас... Бабенка Миколи немає у нас? Немає.

Тоді я попрошу нашого другого секретаря, який зазвичай, пана Анатолія Остапенка, перший запасний, другий запасний... У нас все передбачено, теорія надійності.

Будь ласка, пане Анатолій, проведіть, будь ласка.

Немає заперечень?

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день! Проводимо перекличку, хто в нас є присутнім на засіданні комітету.

Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Звісно, є. Бачимо.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Є.

ЦИМБАЛЮК М.М. Доброго дня.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Струневич Вадим Олегович! Чекаємо тоді.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович. Олег Олексійович Арсенюк! Немає.

Гривко Сергій Дмитрович. Теж відсутній.

Остапенко Анатолій Дмитрович є.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Колеги, вітаю. Никорак присутня.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович є.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Присутня. Добрий день, колеги.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Добрий день.

ОСТАПЕНКО А.Д. Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. 7. В принципі, ми можемо починати, є кворум у нас.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пан Анатолій.

У нас є кворум, ми можемо перейти до порядку денного.

У нас було прохання від заступника голови Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів пана Струневича щодо необхідності проведення додаткових політичних консультацій по законопроекту 5344-д. І тому від нього є пропозиція перенести це питання на наступне засідання, яке відбудеться 13 грудня.

Якщо не буде інших пропозицій, то в мене прохання, чи є необхідність, чи ні, голосувати запропонований порядок денний з виключенням пункту четвертого запропонованого порядку.

_____ . Я думаю, немає необхідності голосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Немає. Дякую.

Тоді, якщо необхідності голосувати немає, то ми переходимо до порядку денного. Першим питанням у нас контрольне питання стоїть – звіт Міністра у справах ветеранів України щодо результатів діяльності за 2021-2023 роки та плани роботи на 24-й рік. Пані Лапутіна Юлія сьогодні з нами. Дякую, що ви завітали до нас, хоча це і онлайн. І вона повідомила, що у неї 45 хвилин, тому ми маємо вкластися в 45 хвилин регламент. Я пропоную, щоб зараз був виступ щодо звіту – до 10 хвилин, я час замірю, щоб він був. У мене прохання до пані Юлії вкластися в цей час, тому що були питання, які заздалегідь були надіслані від комітету. І після того ми перейдемо спочатку до питань народних депутатів, спочатку Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Потім, якщо будуть питання від народних депутатів представників двох ТСК, у нас щодо ветеранів. І після того до громадськості, яка теж готувалася і робила свої аналітичні речі, в тому числі надіслала аналітичні звіти щодо роботи міністерства до народних депутатів і до голів фракцій. Дякую громадськості за таку активність.

І, будь ласка, пані Юлія. Да, будь ласка.

_____ . Організаційне питання. Я просто хотіла ще сказати, що тут ще присутні члени Тимчасової спеціальної комісії з прав ветеранів... з правового статусу соціальної підтримки медичного забезпечення ветеранів війни. Тому ми теж говорили про те, що хотіли би спільно провести, долучитися саме в цій частині. Тому тут є мої колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я про це сказала, що у нас дві ТСК. І відповідно я спочатку надам слово для питань нашим народним депутатам, а потім всім

народним депутатам, які запрошені, а потім громадськості, щоб всі просто готувалися.

Будь ласка, пані Юлія, 10 хвилин.

ЛАПУТІНА Ю.А. Доброго дня, шановна Галина Миколаївна, шановні колеги народні депутати, громадськість! Зараз я виведу на екран презентацію і ми розпочнемо. Одну хвилину.

ГОЛОВУЮЧА. У мене прохання просто берегти час. Може, ви почніть доповідати, презентацію підключать ваші помічники з помічниками секретаріату.

ЛАПУТІНА Ю.А. Все, вже ми підключилися.

І так, державна ветеранська політика. Хочу зазначити, що з моменту початку війни в 2014 році, на жаль, в державі ветеранська політика не була інституціоналізована, і коли в 2019 році було створено міністерство, фактично воно було створено без інституційної спроможності, тому що зараз ми порівнюємо бюджети наших років. Перший, 2021 рік: це бюджет – 1 мільярд 463 тисячі 370 гривень. І це фактично бюджет трошки більший ніж бюджет, наприклад, Бориспільського району Київської області. А при цьому в країні вже було біля пів мільйона ветеранів. Тож інституційна спроможність також не була інституціалізована в тому, що в міністерстві налічувалася черга на житло для ветеранів, а це особи з інвалідністю внаслідок війни I, II групи, члени родин загиблих, члени родин загиблих Героїв Небесної Сотні. І було дуже політично і для людей в першу чергу, для ветеранів важливо, щоби ці кошти, які мали бути в бюджеті, було таки виділено.

У нас було, в 2022 році ми працювали, і дякую підтримці Президента України, він повністю підтримав питання про те, що наші ветерани, які з 2014 року є також переселенцями і пішли на фронт, вони мають бути

забезпечені повністю житлом. І в 2022 році ми реалізували 640... да, ну ви бачите, в 2022 році цифру, і ми забезпечили житлом також більше ніж за всі попередні періоди існування міністерства. В 2023 році ми реалізуємо 7 мільярдів нашого загальному бюджету, із них 5,5 мільярда – це саме на житло для ветеранів. І уже в цьому році майже стовідсотково виконана ця програма, і люди отримують кошти на власний рахунок. І в нас буде забезпечено житлом більш ніж 2,5 тисячі ветеранів. І також наступного року інституційна спроможність фінансова міністерства планується в обсязі 13 мільярдів з половиною, трошки більше, що передбачає також реалізацію бюджетних програм на житло для ветеранів.

Але це не є системною ветеранською політикою. Ми розуміємо, що це просто борг перед тими людьми, хто захищав країну, – забезпечити житлом. А системність ветеранської політики полягає в тому, щоб започаткувати, і ми зараз це робимо, її інфраструктуру.

Як ми бачимо ветеранську політику? По-перше, як центральний орган виконавчої влади уряд загальному реалізовує багато видів політик щодо ветеранів за участю різних міністерств: і Міністерства охорони здоров'я, і Міністерства соціальної політики, Міністерства оборони, МВС і так далі. Ми є координуючим органом. Але для того, щоб бути інституційними на рівні держави, на всіх рівнях самоврядування – громада, район, область, ми прийняли відповідну постанову Кабінету Міністрів, у відповідності до якої зараз в області створюють самостійні структурні підрозділи у справах ветеранів. Тому що цей вид політики є окремим видом, самостійним видом політики, і це також додаткова спроможність працевлаштувати в ці структурні підрозділи також ветеранів, членів їх родин.

На рівні району також створюються самостійні структурні підрозділи. А на рівні громади громада створює сервісний офіс як КНП (комунальне неприбуткове підприємство або комунальна установа). І туди вже працевлаштуємо, зараз в пілотному проекті, помічників ветерана, це помічник ветерана, це така назва, яка буде в класифікації професій

називатися "фахівець із супроводу ветеранів". І ми вже ввели цю, дякуючи співпраці з нашими колегами, ввели таку спеціальність "фахівець із супроводу ветеранів", і вони будуть навчатися.

Фахівець із супроводу ветеранів як професія, це в рамках підвищення кваліфікації буде надаватися вищими навчальними закладами, і вони будуть працевлаштовуватись не тільки в сервісні центри. Наприклад, зараз звертаються великі компанії, в яких мобілізовані були люди, і тепер вони демобілізуються, і вони в своїх HR-агенціях хочуть створювати також інфраструктуру супроводу демобілізованих осіб. От саме ця спеціальність також може бути сертифікована, і люди будуть працевлаштовуватись в різних сферах.

Крім цього, ми також підписали меморандум з асоціацією ЦНАПів на те, що в ЦНАПах будуть створюватись окремі ветеранські вікна. І вже багато... ми навчили більш ніж 1,5 тисячі працівників ЦНАПів спільно з нашим міністерством для того, щоб вони могли працювати з ветеранськими послугами. І щоб у ветерана було єдина точка, вікно входу, вірніше, не єдина, а щоб у ветерана було багато можливостей точок входу. Наприклад, якщо це віддалене село, то може фахівець із супроводу ветерана інформувати ветерана про те, які послуги надаються, а потім спрямовувати його, допомагати йому вже звернутися в ЦНАП. Якщо людина сама може, вона звертається в ЦНАП, і відповідно за певний термін періоду часу їй мають обов'язково надати послугу.

Крім цього, ми розуміємо, що з початку широкомасштабного вторгнення багато ветеранів потребує, і не тільки ветеранів, і членів родин, підтримки психологічної. І нами спільно з Українським ветеранським фондом на початку широкомасштабного вторгнення за підтримки міжнародних партнерів створена ветеранська гаряча лінія кризової психологічної підтримки. Більше 20 тисяч дзвінків на ній вже зараз. Туди звертаються і ветерани, і діючі військовослужбовці, і також члени родин, і члени родин загиблих наших героїв.

Тому це загальне бачення інфраструктури ветеранської політики, яка зараз імплементується: дещо в пілотних проектах, дещо вже на рівні прийнятих постанов Кабінету Міністрів. І наступного року ми будемо збільшувати спроможності у інституціоналізації ветеранської політики, і ми ідемо від громади. Коли ми формували ідею помічника ветерана або фахівця з супроводу ветерана, ми в першу чергу отримували ці потреби від громад. Громади самі зверталися і казали, давайте зробимо якісь інструменти, де можуть створитися такі люди, які будуть допомагати демобілізованим і ветеранам повертатися до цивільного життя.

Далі. Про житло я фактично вже сказала, скільки буде забезпечено на наступний рік, також передбачені кошти.

Психологічна допомога. В 21-му році надано психологічну допомогу 6 тисячам осіб, в 22-му надано послуги з психологічної реабілітації 5 тисячам 764 особам, але треба розуміти, що це ще COVID і початок широкомасштабного вторгнення, тут є відповідні аспекти, які треба враховувати. В 23-му році система визначення і надання... стану психічного здоров'я MARTA, вона запрацювала, 7 тисяч 290 звернень – це цифровий інструмент. Також ми відбудовуємо бородянський центр як загальнонаціональний центр, який буде фактично таким і науково-експертним, і по наданню допомоги, і по супервізії центром, і ми будемо, можемо потім окремо зупинитися, якщо цікавить наших колег.

І відбулася дискусія широка з Міністерством охорони здоров'я, ми ділили відповідальність, хто відповідає за що в системі реабілітації, в першу чергу психологічної. І зараз прийнято рішення, що Міністерство охорони здоров'я тут є лідером, бо воно є лідером у сфері охорони здоров'я, що коли точки входу ветерана відбувається через систему закладів охорони здоров'я, тобто через госпіталі, шпиталі цивільні і військові, і потім відбувається реабілітація в центрах, які законтрактовані з НСЗУ і є фактично медичними, за це відповідає в цілому по країні Міністерство охорони здоров'я.

Все, що стосується, треба давати, будемо відвертими, другий рівень психологічної допомоги, а це вже не клінічна психологічна допомога, яка наближена до громади, це фактично практичні психологи, які не є психіатрами і не є клінічними психологами, а людям... вона знаходиться повністю поза державним опікуванням.

Зараз ми прийняли вже постанову Кабінету Міністрів, відповідної до якої ми будемо створювати центри, вірніше, інструмент цифровий як реєстр надавачів послуг психологічної допомоги ми вже створили, постанова прийнята. І ми будемо контрактувати відповідних психологів на рівні відновленої людини. Тобто коли людині вже повністю відновили в медичних закладах здоров'я і більше вже неможливо, це не означає, що вона раз на рік або протягом певного часу не може звертатися, і держава має їй допомогти звертатися до відповідних психологів. Це наблизить також допомогу до громад.

Також у нас існує 5 центрів надання психологічної допомоги, ви бачите цифри, скільки надано послуг, багато було дистанційних проектів. І у нас відбувається в даному випадку реформа цих центрів, адже треба також зазначити, що протягом років вони існували в рамках старої інституційної систем. І зараз ми будемо один із центрів перепрофільовувати на виключно фізкультурно-спортивну реабілітацію, але це вже згодом наші плани, а зараз відбудовуємо...

ГОЛОВУЮЧА. Юлія, 10 хвилин вичерпано.

У мене питання до народних депутатів: слухаємо далі, скільки хвилин надаємо, чи будемо переходити до питань? Будь ласка, пан Тарас.

ТАРАСЕНКО Т.П. Давайте ще 5 хвилин для завершення.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, 5 хвилин для завершення і далі до питань. Будь ласка...

ЛАПУТІНА Ю.А. Дуже дякую, я буквально вже закінчую.

Спортивна реабілітація. В 21-му році ми прийняли Державний соціальний стандарт фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів. Ігри нескорених були перенесені. В 22-му спорт ветеранів визначено на законодавчому рівні, і ми над цим працювали, як окремий напрямок вид спорту. "Ігри Нескорених" отримали 16 медалей, "Ігри Воїнів" – 85. "Безбар'єрність", наш флагманський проект цього року, розвиток спорту для ветеранів. Ми беремо активну участь в програмі "Активні парки – локації здорової України", це також в рамках програми першої леді "Безбар'єрність" в співпраці з Мінмолодьспорту. Вже 600 координаторів там є, ми навчили, тренінги провели. "Ігри Нескорених", феноменальний результат за цей рік – найбільша кількість медалей і 256 заявок на участь.

Далі, ветеранський фонд Мінветеранів ми створили як інституцію, яка збільшить інституційні спроможності в підтримці ветеранських активностей. Нами проведено декілька конкурсів на підтримку ветеранського підприємництва і вони виграли грант і завдяки цьому розвивають свій бізнес попри те, що широкомасштабна війна триває. І хочу зазначити, що отримані кошти, вони також використовують на додаткове працевлаштування людей або просто на розвиток власного бізнесу, придбання обладнання, а також з цих коштів ще платяться податки в бюджет України, що також дуже важливо.

Далі. "Помічник ветерана" – пілотний проект, багато вже в медіа цього є і я вже про нього розповіла, не буду повторюватися, презентація залишається.

Топ проектів міжнародної допомоги. Виплата грошової допомоги особам з інвалідністю – це спільно з Червоним Хрестом, майже 321 мільйон гривень. Тобто ми адресно, не ми, через інструмент цифровий, який ми створили, Міжнародний Червоний Хрест протягом чотирьох місяців для цих категорій людей виплачував по 4 тисячі гривень додаткової допомоги. Це

важливо, особливо на початку широкомасштабного вторгнення. Реінтеграція ветеранів за фінансування уряду США через Державний департамент – Український фонд швидкого реагування, за фінансування уряду США Держдепартамент. Також підвищення стійкості українців шляхом зміцнення потенціалу психосоціальної підтримки за фінансування уряду Німеччини. Також нам допомагала Міжнародна організація з міграції, в тому числі створювати на базі вищих навчальних закладів центрів ветеранського розвитку.

В принципі, у мене все. Готова відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Тоді переходимо до питань. Спочатку народні депутати. У мене прохання підняти руку, хто в залі. Я бачу, Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановна Юлія Анатоліївна, шановні народні депутати, запрошені! Питання є надзвичайно актуальне щодо ветеранської політики. Через те, я думаю, не буду довго забирати часу, щоб дати можливість колегам теж задати питання.

Юлія Анатоліївна, я з повагою відношусь до вас. Я хочу засвідчити вам повагу як бойовому генералу, яка в 2014 році відіграла важливу роль в перші дні, місяці і в перший рік, 2014-й, війни Росії проти України. Про вас дуже позитивно відгукуються ті побратими бойові, які мали честь з вами служити. Але керівництво міністерством – це менеджерські все-такі функції. У мене до вас коротких два запитання. Прошу лаконічно дати відповідь.

Міністерство – це не тільки бюджет, це однозначно. Ви казали про координацію. Чи вдалося вам, очолюючи Міністерство у справах ветеранів, створити реальну роботу, щоб міністерство стало координувати роль по відношенню до ветеранської політики? Бо насправді всі без виключення

міністерства, центральні органи виконавчої влади мають відношення саме до ветеранської політики. Чи вдалося, і чи вистачає вашого функціоналу як міністра? Чи, можливо, цю роль має виконувати віце-прем'єр чи міністр з певними повноваженнями? Це перше питання.

І друге. Як вам вдалося налагодити роботу з громадськістю, з ветеранськими організаціями? Бо, я думаю, не тільки в мене, а й в колег, є звернення від Громадської ради, і там є одна цифра, яка мене насторожує, що із штату 267 у міністерстві 124 вакантні посади. Як так сталося? І невже ті люди, які демобілізовані, не хочуть працювати, щоб реалізовувати ветеранську політику? Чи інші є проблеми?

Будь ласка, коротко. Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайло Михайлович.

У мене прохання задавати питання коротше, тому що 45 хвилин у нас витікають. Будь ласка, пані Юлія, потім Сергій Гривко.

Будь ласка, пані Юлія.

ЛАПУТІНА Ю.А. Я буду дуже коротко. Дійсно, я коли прийшла в міністерство, воно не мало інституційної спроможності взагалі. Багато міністрів не розуміли, чим займається це міністерство. І ставилися до ветеранської політики, ну, небагато хто був військовим з державних службовців і не відчуває це питання. Я думаю, що за ці роки ми значно інституціоналізували цю політику, і це вимога часу, ви розумієте. Зараз у нас біля 4 мільйонів людей після перемоги буде в контексті ветеранської політики, і ми маємо модерувати це все. Я думаю, що рішення щодо того, що це буде посада віцепрем'єра, це можна дискутувати.

Я приклад приведу по Хорватії. В Хорватії, дійсно, так відбувається. Там 30 років назад завершилась війна, вони йшли різними шляхами, а потім прийшли до того, що у них віцепрем'єр відповідає за ветеранів. Але тут питання не стільки в цьому, питання в тому, щоб, наприклад, ми працювали

багато для того, щоб для ветеранів створити окремі програми і забрати на себе, наприклад, психічне здоров'я, психологічну реабілітацію.

Наразі ми готові це зробити. У нас є відповідні фахівці, є відповідні можливості, але це передбачає також перерозподіл бюджетних програм. І тут треба радитися і з комітетом, в тому числі з Комітетом охорони здоров'я, тому що давайте будемо відвертими, ніхто про ветеранів не буде думати так, як самі ветерани. Я зараз спілкуюся в громадах, наприклад, коли ми психологічну реабілітацію... ділилися з МОЗом, чи ми будемо займатися, чи вони, і вони забрали до себе сферу охорони здоров'я. Зараз в шпиталях відбувається так, що людині відразу після поранення, на жаль, не надається також психологічна допомога. А ми прагнули б інституціоналізувати так цю систему, щоб був пакет спеціальний, де мультидисциплінарна команда і психіатр, психоневролог і два психологи, і вони працюють з ветераном відразу після поранення...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Пані Юлія, а все ж таки можете прокоментувати своє спілкування з громадськістю, зокрема щодо... з громадською радою, те питання, яке Михайло Михайлович другим задав.

ЛАПУТІНА Ю.А. Да, з громадською радою. Ну, по-перше, ми з громадською радою і спілкуємося. Нещодавно було відповідно першим заступником проведена з ними зустріч. Також ми запрошуємо громадську раду, я тут бачу багатьох представників, які є, на всі наші заходи.

Громадська рада була присутня у нас на Міжнародному VI форумі для ветеранів, де був присутній Президент, парламентарі, уряд весь, іноземні наші колеги і партнери. Деякі члени нашої громадської ради також виступали. Члени громадської ради є у нас в комісіях по відбору на "Ігри Нескорених". Також деякі ветерани-підприємці, які також є членами громадської ради, представляли свої проекти на сайт івентів Міжнародного ветеранського форуму як ветерани-підприємці. Тобто комунікація

відбувається, я не бачу жодних проблем і ми взагалі-то, в принципі, дуже відкрита структура.

Я зараз ще прокоментую про кількість наших... штатний наш розклад. По-перше що ми зробили? Інституційної спроможності не було, бо у нас були ветеранські підрозділи в кожній області, які неспроможні, у них фактично по старому положенню не було повноважень. І ми саме, коли говорили, я доповідала про загальну інфраструктуру ветеранської політики, я говоримо, що на місцях це мають бути обласні військові адміністрації та районні, де є відповідні підрозділи, і вони будуть більше спроможними. Ми сказали, що вони мають бути юридичними особами публічного права, щоб в майбутньому ми через них могли реалізовувати субвенції, які потім підуть і в громади, і на місця. І тому ми скоротили штатну чисельність наших цих підрозділів регіональних, які фактично не спроможні були працювати, і замість цього створили умови для того, щоб люди отримали інструменти для реалізації, в тому числі...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Шановні народні депутати, я думаю, що в зв'язку із тим, що у нас різні точки зору, пані міністерка вважає, що все нормально із громадськістю, а громадськість вважає, що є конфлікт, може, нам послухати громадськість наразі, да? Бо у нас часу...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ну давайте, гаразд, давайте, давайте тоді, пан Сергій і пан Тарас, зразу задавайте питання, пані Юлія зразу відповідь на ваші.

ГРИВКО С.Д. Пані Юлія... Дякую, Галина Миколаївна. Шановна пані Юлія, у мене два питання, тому що, як ви правильно казали, час іде, а у нас є

поки можливість підготувати ...*(Не чути)* до, скажемо, ветеранської політики.

Про законодавчі ініціативи. Було озвучено про основи і заходи державної ветеранської політики, це перший законопроект, та стратегію переходу від військової служби до цивільного життя до 2032 року. Питання: на якій стадії ці нормативні акти? Тому що відповідно час іде, а, на жаль, час у нас саме зараз найцінніший. Тому, будь ласка, можете прокоментувати це питання, дуже важливе для громадськості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. І пан Тарас питання, пан Тарас питання.

ЛАПУТІНА Ю.А. Добре. Давайте тоді зразу я відповім.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Юлія, відповідь.

ЛАПУТІНА Ю.А. Добре. Спочатку я відповідаю, потім пан Тарас, да? Да, стратегія наша переходу. По-перше, до цього часу, до того як ми як міністерство не почали говорити про перехід з військової кар'єри до цивільного життя, ніхто про це взагалі не говорив. Це інституційна реформа, яка насправді також лежить, велика її частина, в сфері зміни ментальності і підходу до людини, яка ще служить в армії. Тобто сектор безпеки і оборони має також реформуватися тут для того, щоб запровадити принцип людиноцентричності, а потім вже про ветеранів.

Ми розробили цю стратегію, ми її... вона була вирішена для офіційного оприлюднення на наших електронних ресурсах. Потім ми направили на погодження з усіма органами центральної виконавчої влади, будь-де... вона пройшла це. І була ідея затвердити її указом, рішенням РНБО. Разом з цим ми потім отримали роз'яснення від Офісу Президента про те, що ми можемо урядом у разі узгодження з усіма стейкхолдерами її затвердити. І зараз вона

вже проходить відповідне доопрацювання, розіслана центральним органам виконавчої влади і найближчим часом вона буде фіналізована. Закон про основи державної ветеранської політики, тут починалося все ще до широкомасштабного вторгнення, потім ми зрозуміли, що будуть трошки інші реалії, тому ми його доопрацьовуємо активно з народними депутатами також. А також з народними депутатами, з колегами працюємо над створенням державної цільової програми стосовно ветеранської політики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія. У мене прохання коротше відповідати.

Тарас, потім Ірина Никорак.

ТАРАСЕНКО Т.П. Так, коротке питання: про проактивність. Зазначте, будь ласка, яка ваша позиція по проактивності щодо ініціювання фактично міжсекторальних нарад на рівні Прем'єра для того, щоб дійсно реалізовувати ветеранську політику, тому що вона зачіпає різні сфери. А я зі свого боку ні разу не бачив таких нарад, крім того, що ініціювала пані Галина Третьякова по патронатній службі. Це питання одне.

І буде також питання теж до громадської ради при Міністерстві у справах ветеранів. Одразу прохання свою проактивну позицію за весь рік показати комітету, тому що крім цього звернення в кінці року ми також нічого не бачили. Хотілось би бачити, що ви робили за цілий рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Юлія.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую.

Звісно, я за таку міжсекторальну взаємодію. Тому що, я вже сказала, протягом цих років ми розуміємо, що навіть на рівні політичного керівництва

міністерств та уряду вже є зовсім інше ставлення і розуміння. Але коли ми уходимо на рівень виконавців, треба інформаційну роботу проводити стосовно змісту ветеранської політики саме там, де вона фіналізується головними спеціалістами, експертами і так далі. Я цілком за. Я дякую пані Галині за лідерство в цьому напрямку, підтверджую, що саме ви нас зібрали. Але, пане Тарасе, давайте тоді пропрацюємо надалі, що ми будемо, я надам пропозиції, які міжсекторальні робочі групи ми плануємо в наступному році, і ми підемо вже фахово. Наприклад, по фізкультурно-спортивній реабілітації, наприклад, по психологічній забезпеченості. І тут мені, можливо, потрібна підтримка народних депутатів, в тому числі, щоб ми також підключили медичний комітет для того, щоб обговорити, як все ж таки нам краще буде вибудовувати оцю медичну складову. Бо зараз дійсно, багато звернень від ветеранів, що дійсно і в шпиталях, і ВЛК, і МСЕК, це потрібно обговорювати разом нам всім, тому що це ще може не ветерани, але потенційно вони потім стануть ветеранами, і це також елемент ветеранської політики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пані Ірина Никорак, будь ласка. Пані Ірина.

НИКОРАК І.П. Так, так, я на зв'язку. Дякую.

Пані Юлія, я хотіла задати дуже конкретне питання. Мені не зовсім зрозумілі ваші тези з приводу залучення активних представників громадськості і парламентарів до роботи на міжнародних площадках, таких як Міжнародний ветеранський форум, тому що ви елементарно не спромоглися навіть запросити народних депутатів, які є членами профільного комітету. Більше того, не змогли на організаційному елементарному рівні забезпечити участь бажаючих. От я є головою підкомітету з питань реабілітації ветеранів, я стояла під дверима Міжнародного ветеранського

форуму, який ви організовували, і мене туди, на жаль, не допустили. Я це говорю не як кейс якоїсь моєї образи, а як неспроможність з боку міністерства вести ефективну комунікацію з парламентом і з представниками громадськості. Це перше, прошу вас прокоментувати.

І друге. Як ви прокоментуєте результати звіту Рахункової палати, які проводили аудит роботи вашого міністерства і визнали його незадовільною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Юлія.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую вам.

З великою повагою до всіх народних депутатів, можливо, тобто там була ще окрема історія, коли сам Василь Вірастюк запізнився, ми його також чекали, але є заходи безпеки УДО і так далі, я не відповідаю за заходи безпеки повністю, є відповідне УДО і процедура безпекова, можливо, стався технічний збій, і таке теж буває. Тобто це не було спеціально організованою, спланованою акцією. Ми вас запрошуємо на всі наші, до речі, заходи.

І, дійсно, з Рахунковою палатою. По-перше, ми дуже пропрацювали ці всі звіти і я сама хотіла б дізнатися результатів. Ми з ними зараз працюємо, ми врахували фактично, там не було такого формулювання, що це повністю незадовільна робота, там були конкретні рекомендації на що звернути увагу. Ми звернули на те увагу. По-перше, ми вже зробили роботу над помилками, і це нормально. І ми зараз постійно в комунікації з Рахунковою палатою стосовно всіх наших проектів, тому що прозорість – це перше, з чого потрібно робити в урядових структурах Тобто якщо є якісь окремі питання, я готова в окремому порядку також з вами проговорити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

У мене прохання все ж таки, є ще питання у пані Циби про стан справ у Бородянці, на якій стадії, є питання у народних депутатів щодо Національного меморіального кладовища. Але я думаю, що ми перед цим дамо громадськості, бо в нас час сплине. Я б спочатку пропонувала народним депутатам, щоб ми послухали пана Масі Найєма, потім Ілля, я не розумію англійську транскрипцію, просила неодноразово, щоб у нас підписані всі були.

_____. Шполянський.

ГОЛОВУЮЧА. Шполянський, да? Ілля Шполянський. Я перепрошую, якщо я неправильно називаю, бо там англійська транскрипція. І потім представники громадської ради.

Будь ласка, пан Масі Найєм, потім пан Ілля.

МАСІ НАЙЄМ. Доброго дня вам, дуже дякую за можливість. Я задам три коротесенькі питання. Єдине, прошу пані Юлю не ображатись і не ображати мене, як того разу сталося. Це суто по справі.

Перше питання. Мені, я часто чув від ваших співробітників, що там вам хтось заважає в уряді, щось там не дають зробити. Скажіть, будь ласка, вам хтось заважає в уряді працювати, типу Прем'єр-міністра, а може, когось іншого, можливо, не вистачає повноважень? Якщо не вистачає, то що б ви хотіли, щоб додалось до ваших повноважень? Це перше питання.

Друге: щодо цього центру MARTA. Ви знаєте, я військовий, я ветеран, я ще й поранений військовий, і я нічого не чув про цей продукт. Яким чином ви доносите інформацію про цей продукт до військових, до ветеранів, фактично до цільової аудиторії?

І останнє третє питання. Ми презентували ветеранську політику, вас, на жаль, там не було. Скажіть, будь ласка, що ви про неї думаєте, чи ви взялись

її реалізовувати, чи ви хочете з громадськістю співпрацювати? Тому що досі від вас нічого не почули.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Три питання, будь ласка, пані Юлія.

ЛАПУТІНА Ю.А. Так, дякую.

Наразі щодо образ. Я нікого не ображаю і мене ніхто не ображає. Це стосується конкретного випадку, можете подивитися всі відео жіночого ветеранського форуму, де у нас була дискусія з Масі Найємом, образ там не було. Дійсно я, по-перше, поважаю всіх ветеранів і не можу не поважати тих, хто служив, бо сама служила.

Тепер до запитання. Інформаційна система MARTA по психологічній допомозі, по-перше, знаходиться, у нас є сайт "е-Ветеран", і там можна все зрозуміти. Це не просто сайт, це інформаційно-довідкова система про всі наші можливості для інструментів розвитку ветеранів і повернення їх до цивільного життя.

Окрім цього, на всіх наших ресурсах знаходиться інформація про цю систему. А те, що вже тільки після запуску більше 7 тисяч звернень, говорить про те, що вона користується певним попитом і про неї дізнаються.

Також ми всі наші сервіси і всі наші інформаційні ресурси також пропонуємо розміщати на ресурсах обласних адміністрацій, на ресурсах громад, на ресурсах районних адміністрацій. Тобто, в принципі, будь ласка, звертайтеся, вони є. Система "е-Ветеран", вона працює, і там відповідно все є. Є сайт, є фейсбук, є всі наші соціальні мережі.

І ветеранську політику ми представляли на Міжнародному ветеранському форумі 22 серпня, у нас пан Масі Найєм виступав на цьому форумі також, і там також розповідалося про ветеранську політику. Громадські організації розробляють своє бачення. Ми отримали в Кабінеті

Міністрів документ, де містяться напрацювання громадських організацій. До речі, там немає жодного, так би мовити, непорозуміння або різночитання ветеранської політики. В принципі, і громадськість, і держава мають спільні позиції і принципи. І у ваших документах це є, і в наших документах це є. Я пропоную краще поєднати зусилля, тобто щоб громадськість не просто критикувала владу, щоб вона ще зверталася і до комунікації з нами, ми готові. Ми готові.

МАСІ НАЙЄМ. Ми вас запрошували, вас не було.

ЛАПУТІНА Ю.А. Там були наші представники.

МАСІ НАЙЄМ. ...*(Не чути)* щоб попрацювати разом над цим.

ЛАПУТІНА Ю.А. Я за те, щоб працювати разом, бо, вибачте, нам всім поля вистачить, бо, вибачте, у нас дійсно війна, і дуже багато людей потребуватимуть нашої державної допомоги, а також маємо збільшити інституційну спроможність громадських організацій, як, наприклад, в Сполучених Штатах Америки, тому що там вони реально надають сервіси. Але треба для того, щоб це зробити правильно і прозоро, треба з нами разом, вам і нам вибудувати стандарти. І коли ці стандарти будуть загалом вже встановлені, треба пускати це, так би мовити, в ринок і в тому числі в увесь спектр середовища громадських організацій. І ті, хто будуть відповідати стандартам, адже я кажу, стандарт потрібен для того, щоб проконтролювати ефективність наданої послуги. І тут ми маємо з вами об'єднувати зусилля.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. То єсть нічого не заважало, то єсть нема?
Дякую.

Будь ласка, пан Ілля.

ЛАПУТІНА Ю.А. Вибачаюся, там ще питання. В уряді мені ніхто не заважає і ніщо не заважає. У нас в уряді міжміністерська комунікація і за лідерства Прем'єра, тобто тут взагалі питань немає.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Ілля, потім Михайло Пирог.

ШПОЛЯНСЬКИЙ І. Доброго дня, побратими і посестри! Доброго дня! У мене, власне, навіть не запитання, а більше коментар, тому що тут немає що запитувати.

Я хочу сказати конкретно щодо проекту "Помічник ветерана". Як представник Ради ветеранів від Миколаївської області і представник ...*(Не чути)*, і діючий військовослужбовець, ветеран 14-15 років я засвідчую, що жодної консультації з громадськістю по провальному проекту "Помічник ветерана" не проводилось. Жодної! Ні громадська рада, яка знаходиться, яка є при Міністерстві ветеранів, ні Рада ветеранів України, склад якої затверджений наказом міністра. Я не бачив жодної громадської організації дієвої, яка би сказала, що з нею проводились консультації.

Чому я кажу провальної? Тому що буквально за 5 хвилин прочитавши порядок формування, порядок відбору помічників ветеранів, в якому зазначено, що комісія по відбору створюється при органі місцевого самоврядування, це изначально закладається корупційна і неефективна складова. Тому що ніколи об'єднана територіальна громада из глубинки не відбере якісно, і скоріше за все там закладаються корупційні ризики.

В принципі, у мене все, тому що це більше не питання, а просто коментар.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, у мене ще прохання представлятися, бо ми не всіх знаємо.

Михайло Пирог, будь ласка.

ЛАПУТІНА Ю.А. Я можу відповідати, чи ні?

ГОЛОВУЮЧА. Це ж не питання, це просто констатація.

Будь ласка, пан Пирог.

ПИРОГ М. Вітаю всіх учасників. Михайло Пирог, представник громадської ради при міністерстві і також представник Ради ветеранів при міністерстві, Запорізька область.

У мене також скоріш за все не буде запитань, тому що час дуже обмежений. Я тільки можу констатувати те, що відбувається на сьогоднішній день. Міністерство ветеранів існує окремо, ветерани і ветеранські проблеми існують окремо, на превеликий жаль. І, скажемо так, з 2019 року працює міністерство, зараз 2023 рік і вже маємо повномасштабну проблематику, а ми продовжуємо напрацьовувати стандарти ветеранської політики, ми продовжуємо всі ці роки щось планувати, і повне дежавю в 2023 році на всіх форумах, куди нас запрошували, це повне дежавю: ми постійно шукаємо нові підходи, нові стандарти, витрачаємо кошти на якісь програми. Коли я просив, відновили співпрацю з громадською радою на початку 2023 року, задав питання, будь ласка, надайте доповідь, що створено по е-Ветерану, дуже непогана ідея була, скільки коштів витрачено і на якому воно зараз місці. По сьогоднішній день відповіді немає.

Тому ще раз підкреслюю, на сьогоднішній день, на превеликий жаль...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я перепрошую, у нас питання, пан Пирог, я перепрошую, економте час, тому що ви забираємо його у своїх колег з громадськості, до речі.

Будь ласка, пані Юлія, дуже коротко щодо стану е-Ветеран. Потім я попросила би Наталію Зарицьку "Жінки із сталі", а потім по черзі інших.

Будь ласка, пані Юлія, дуже коротко про стан е-Ветеран.

ЛАПУТІНА Ю.А. Це інформаційна довідкова система, яка працює, яка здійснена, реалізація її здійснена коштами міжнародних партнерів. Вона є інформаційно-комунікаційною і зараз вона також має цей застосунок MARTA, і в перспективі вона буде повністю імплементована в систему...

ГОЛОВУЮЧА. Зараз не про перспективу, зараз про стан. Тобто зараз користуватися нею не можна.

ЛАПУТІНА Ю.А. Можна, всі користуються нею. Нею можна користуватися. Через цю системи ми розробили застосунок електронний подачі заявки на "Ігри Нескорених", саме через неї проходило. Також заява на виплату грошової допомоги особам з інвалідністю через Червоний Хрест, також нами пропрацьована заявка і заявка видається через е-Ветеран. Крім цього, заявка на участь в експериментальному проєкті "Інститут помічника ветерана" також надається через систему е-Ветеран. І перевірка стану психічного здоров'я MARTA також пропрацьовується через, фактично реалізується, через систему е-Ветеран, якщо коротко.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пані Юлія у нас, я думаю, що буде рекомендація від комітету, у нас така сама ситуація була і з НСЗУ, і з Міністерством соціальної політики, вони наразі ведуть інформаційні канали, де вони повідомляють не про те, куди міністр поїхав, а де стоять весь час питання, що робити людям, якщо. І кожен день НСЗУ і Міністерство соцполітики видає відповідь на якесь питання: куди потрібно прийти, якщо житлово-комунальні послуги; якщо в тебе заборгованість по житлово-комунальних послугах, що робити; якщо в тебе там статус дитини, як отримати. І кожен день дається якась інформаційна відповідь. У мене велике прохання, зробіть це в Міністерстві ветеранів, тому

що неодноразово є запитання від ветеранів, ніхто не розуміє, що працює. Тому це необхідно обов'язково.

Будь ласка, пані Наталія Зарицька.

ЗАРИЦЬКА Н. Вітаю. Я хочу сказати, думку ГО "Жінки зі сталі". Комунікація Міністерства у справах ветеранів України з нашою громадською організацією провалена. Ефективної державної політики немає, вона відсутня. Ні ветерани, ні сім'ї ветеранів не відчують захисту і надійної протекції.

Що потрібно зробити? Ну, по-перше, ми констатуємо те, що гарячі лінії міністерства не працюють, ветерани не знають, на які програми вони можуть сподіватися. І просте питання до пані Юлії Лапутіної. Хто такий ветеран? Кого ви сьогодні визнаєте ветераном?

Дякую.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую.

Це ви говорите від своєї однієї громадської організації, з якою ми, до речі, спілкуємося. Ми прекрасно вас всіх знаємо і ви до нас багато разів приходили в міністерство.

Тепер по інформаційним ресурсам. Заходьте, будь ласка, на інформаційні ресурси Українського ветеранського фонду, там ведуться юридичні консультації, гаряча лінія кризової психологічної підтримки також включає двох юристів, які проводять юридичні консультації. Так само на ресурсах Міністерства ветеранів є відповідна інформація, але потрібно туди зайти. Якщо щось вам там здається неповністю розкрито, можете нам повідомляти, ми будемо додавати інформацію.

Хто такий ветеран? Відповідно до Закону базового про ветеранів, який у нас існує, це учасник бойових дій, в першу чергу учасники бойових дій, це особи з інвалідністю внаслідок війни, це члени родин загиблих, вони також

дотичні до цієї категорії, на яку розповсюджується все наше законодавство і відповідні сервіси, гарантії і пільги.

ЗАРИЦЬКА Н. Я запитувала про лінію гарячу саме міністерства, а не дотичних організацій, які спонсоруються закордонними донорами. І комунікація, коли ви членам нашої організації, матерям загиблих в очі говорите, що вони хайпують на смертях своїх рідних, я вважаю, що це провальна комунікація.

Дякую.

ЛАПУТІНА Ю.А. Ми з вами пробули більше 2,5 годин і комунікація... Я, по-перше, як посадовець не можу переходити на емоції, тобто я говорю з вами мовою як чиновник, як людина я вас повністю всіх розумію, що це турбує, але одночасно однозначно за одну хвилину вирішити всі проблеми неможливо, тому потрібен для цього діалог. А чим ви вважаєте погано, що існує не бюджетне використання коштів, а донорські, партнерські кошти використовуються для того, щоб реалізовувати гарячу лінію щодо ветеранів? До речі, наступного року... І там вже 20 тисяч дзвінків, і ми надали консультації 20 тисячам людей. Зараз ще підключили юридичну консультацію. До речі, наступного року ми створимо загальнонаціональну державну єдину гарячу лінію. Також буде при Міністерстві у справах ветеранів. Але також не хочемо витратити на це кошти платників податків і бюджету України, адже краще ці кошти зараз використати на оборону.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Шатровський Дмитро – голова Громадської ради при Мінветі, потім Олександр Вознюк.

ЛАПУТІНА Ю.А. Я тільки вибачаюсь, у мене зараз уже 5 хвилин, як іде засідання уряду, на якому я маю обов'язково бути присутньою.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте ми ще пана Дмитра послухаємо, оскільки він очолює громадську раду. Будь ласка, пане Дмитро.

ШАТРОВСЬКИЙ Д. Доброго дня всім. Доброго дня, пані Юлія, шановні депутати. Мої колеги, більшість, половину питань уже закрили. Я просто прокоментувати хотів би те, що з самого початку створення міністерства ми інтегрували в нього на робочі посади, на вакансії безліч наших...

НИКОРАК І.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ірина, мікрофон вимкніть, будь ласка.

ШАТРОВСЬКИЙ Д. І ми інтегрували в кадри міністерства досить багато наших колег, побратимів, посестер і так далі.

Звісно, дуже легко валити все на попередників, так, у нас така стара традиція. Але ми з самого початку супроводжували це міністерство, працювали над законопроектами, участвовали в комісіях і так далі. І чесно кажучи, я був таким фантом цієї справи останніх, ну, до великої війни, зараз я просто вже втомився. Я не критикував, я намагався конструктивно між громадським сектором і чиновниками з міністерства таким балансиrom бути.

Але зараз уже просто дістало, я відчув на собі, після того, як я отримав кульове поранення в голову, що таке міністерство - це, в принципі, ніщо, тільки балачки заради балачок. Ми... ви кажете, що формуєте політику ветеранську, так скільки буде ця політика формуватися? Вже два роки великої війни, треба формувати ці всі законопроекти, якісь послуги і так далі в рази швидше, а наразі все, ну, просто вилами по воді.

От наприклад, моя ситуація. Я підкований більш-менш в цих темах МСЕК, ВЛК і так далі. Але мені ніхто навіть не зателефонував з міністерства,

ні з ніякого реабілітаційного центру з приводу мого психологічного стану, з приводу, можливо, психологічної реабілітації, не запропонували ні місцеві органи з КМДА, ні з міністерства ніхто. І я спілкуюся з хлопцями, які менш підковані в цьому, і там просто аврал...

ГОЛОВУЮЧА. Поранені мають бути номер один. Навколо них все...

ШАТРОВСЬКИЙ Д. Люди з відірваними кінцівками, також з простреленими головами, очима вибитими, і вони просто не знають, куди податись, де ця дорожня карта, про яку ми казали, коли створювалось міністерство, від цих 20 вікон до одного, коли вже воно буде закінчено. Я би хотів... Я уже нічого не хочу. Я просто, чесно кажучи, я хочу, щоб ви пішли з міністерства, я хочу, щоб ви пішли, особисто, і щоб прийшла людина, дійсно, ветеран бойовий, офіцер, який також має поранення і він на своїй шкурі пройшов і знає, що треба людям.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Дмитре. Дякую за вашу службу. Дякую, що ви є.

Шановні народні депутати, мені здається... Пані Юлія, ви з нами ще?

ЛАПУТІНА Ю.А. Да, звісно, я з вами. Я уже буквально маю просто бігти, летіти.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що це погано, що ми так коротко з вами. Ще є люди, які хочуть поговорити. І так здається, що з громадськістю у міністерства не дуже добрі справи.

Ми говорили неодноразово, що комітет може виступити площадкою, яка може змодерувати діалог у будь-якому випадку. Ми готові і відкриті надалі не тільки щодо презентації ветеранської політики, але і щодо

законопроектної роботи. Ви знаєте, що з законопроектів, які подавалися Міністерством ветеранів, прийнятий лише один, і він поки що не дав результати, а це саме трирічний огляд програм ветеранських, який є. Огляд цей не проведено, в комітеті інформації про проведення немає, хоча ми робили депутатські звернення. І крім того, всі інші закони, вони несвоєчасно апгрейдяться постановами Кабінету Міністрів, про що ми теж також з вами говорили. Тому ми готові бути площадкою для того, щоб об'єднувати. Але наразі позиція громадськості виглядає кричущою.

Тому, на жаль, у вас не вистачає часу, я думаю, що ми зараз не можемо не відпустити вас, у вас там своя нарада з Прем'єр-міністром. Водночас дозвольте нам обговорити, які заходи ми можемо зробити з боку комітету для того, щоб цю ситуацію покращити вже без вас, оскільки вас вже не буде з нами.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую вам дуже за увагу.

Шановна Галино Миколаївно, насправді, тут представлена далеко не вся громадськість. Велика частина громадськості знаходиться зараз на фронті, велика частина громадськості знаходиться в громадах, і ми зараз говоримо про те, що ми реалізуємо в тому числі ті ініціативи громадськості, які виходять з громадських організацій в громаді. Можливо, не таких інституційно вже засталених і маючих відповідні підтримки з міжнародних партнерів або інше, але багато яких ініціатив виходить з регіонів, які тут не присутні, і це...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Юлія, ну, дивіться, для цього ж непотрібно мати велику там голову для того, щоб зрозуміти, що проблема поранених має бути в центрі сьогодні. Це кажуть ветеранські політики будь-якої країни – Хорватії, Ізраїлю, Америки, будь-кого. Є поранені хлопці і дівчата, яких потрібно брати повністю під кейс-менеджмент і супровід від початку до кінця. Тут же непотрібно робити якісь там ігри, залучати якусь допомогу, ще

щось робити, просто Кабмін має вибудувати систему супроводу пораненої людини, яка своє здоров'я віддала на користь... Зрозуміло, що той, хто загинув, і родини того, хто загинув, мають бути в центрі, тому що вони втратили найдорожче, що в них було, вони втратили батьків, чоловіка, братів, родичів безпосередньо і годувальників для родини як таких.

ЛАПУТІНА Ю.А. Да, я повністю з вами погоджуюсь. Справа в тому, що потрібно для цього зібрати ще Медичні сили Міністерства охорони здоров'я...

_____. Так зберіть, скільки часу пройшло.

ЛАПУТІНА Ю.А. Давайте зробимо це, цей майданчик.

_____. Так зробіть, вже 22 місяці минуло, зробіть хоч щонебудь з цим.

ЛАПУТІНА Ю.А. Давайте не перекрикувати, дійсно. Я договорю і ви...

_____. Я вже думаю, що 22 місяці достатньо часу почати щось робити з цим.

ВОЗНЮК О. Пані голово, можна мені слово?

ГОЛОВУЮЧА. Поки що не можна, пане Олександрє.

Гаразд. Що, ми дослухаємо? Гаразд, пані Юлія, ми відпускаємо вам наразі, у вас свої заходи, і ми все рівно ще хочемо послухати пана Олександра Вознюка, пані Віру Литвиненко, Віталія Кузьменка і Левицьку

Богдану, да, громадський сектор. Чотири виступи по 2-3 хвилини, будь ласка, представники від громадськості.

Олександр, будь ласка, 2-3 хвилини.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую вам.

Я, на жаль, дійсно вас покидаю. Але ми готові до всього того, що ви сказали, запропонували, Галина Миколаївна, площадку будемо використовувати. І, можливо, за окремими напрямами збиратися разом з громадськістю в тому числі, яка тут представлена.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Олександр.

ВОЗНЮК О. Доброго дня, пані Галино та члени комітету. По-перше, я тут почув, хочу сказати, що, наприклад, Міністерство соціалістики, громадська рада часто збирається, і Міністерство соціальної політики з громадською радою проводять консультації. Водночас, я хотів, до речі, поставити пані Юлії запитання, чи знає, що таке громадський сектор і чи народні депутати і представники міністерства, чиновники, чи є вони представниками громадянського суспільства.

Друга теза, я хотів запитати, куди на сьогоднішній день відправляють наших ветеранів на реабілітацію після того, коли вони вже пройшли медичну реабілітацію. Тому що на сьогоднішній день є такий приватний заклад, це Західний реабілітаційний центр, який побудований за наші кошти платників податків, де є власником пан Сушкевич. Але наразі ця людина також аналогічно веде бізнес в Росії, і чомусь, незрозуміло чому, саме один приватний центр цей вибраний і туди направляють військових. Хоча в Україні дуже багато різних реабілітаційних центрів і приватної системи, і державної.

Водночас хотів також запитати у пані Юлії, яка філософія результату, коли ветеран отримав поранення, пройшов медичне забезпечення, пройшов реабілітацію, отримав забезпечення допоміжними засобами реабілітації, який конечний результат, чи буде цей ветеран включений в соціальний аспект, чи буде залученість в процесі прийняття владних рішень на всіх рівнях: як громади, як обласного рівня, і національного. Ну, просто я хотів поставити це питання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олександрє. Ми зафіксуємо всі питання. Ми домовилися із секретаріатом...

ВОЗНЮК О. Прошу поставити ці питання.

ГОЛОВУЮЧА. ...на які не встигли ми відповісти, ми їх зафіксуємо письмово і від комітету надамо. Відповіді ми надамо вам, як тільки ми отримаємо їх від комітету. Повністю запис засідання нашого комітету зберігається. Дякую, пане Олександрє.

Будь ласка, Віра Литвиненко. Я можу помилятися у тих, хто написав свої прізвища англійською мовою. Будь ласка, тому представляйтесь...

ВОЗНЮК О. Пані Галино, хвилинку. Я хочу звернути увагу, що зверніть, будь ласка, на...

ГОЛОВУЮЧА. Олександрє, ми все зафіксували, всі знають, що ви представник УСПГС, легітимний.

Будь ласка, пані Віра.

ЛИТВИНЕНКО В. Добрий день, шановні присутні. Мене звати Віра Литвиненко, я голова громадської організації родин загиблих захисників України "Серце назовні".

Хотілось би задати, звісно, в очі глядячи пані Юлії, але вона ні слова не сказала про створення Національного військового меморіального кладовища, вона не сказала про те, що рік вже родини ходять, колами нас водять і обіцянками про те, що ось-ось почнеться створення кладовища.

Наша громада в основному – це мешканці окупованих територій. Тобто у нас в спільноті або немає тіл, або ми кремували своїх рідних всупереч своїм бажанням, заради того, щоб це був сектор поховання. Пані Юлія скромно промовчала про те, що вона ігнорує наші вимоги; про те, що вона не відстоює наші інтереси; про те, що вона зневажає нас, вона зневажає наші акції, коли ми виходимо. Ви розумієте, під час, коли йде війна, родини загиблих мають виборювати кладовище від держави на майдані акціями, листами, пресконференціями. І вона про це промовчала. Коли вона нам сказала, що ми хайпуємо, це були присутні шість громадських організацій родин загиблих. Так, як вона каже, що це не всі, шість – це не одна, далі була зустріч – чотири громадських організації родин загиблих. І це для неї ми ніщо.

Коли з'їхалось на акцію біля сотні, мабуть, більше навіть родин загиблих, з усієї України люди приїхали, для неї важливіші були якісь справи, вона не вийшла до нас. Ми були під Міністерством у справах ветеранів і про це чомусь вона замовчала, і вона не відстояла обіцяну нею ж і міністром культури тоді ще Ткаченком, обіцяна ще в березні 23-го року була пресконференція публічно з обговореннями біля метро "Лісова", була обіцяна і потім було суцільне ігнорування. Нам не повідомили про... тобто вона не відстояла це рішення і публічно обіцяну свою відповідь нам, родинам. Як міністерство, я вважаю, це дуже імпотентний орган, який неспроможний ні спілкуватися з родинами, тобто провалена повністю комунікація не з одною громадською організацією, а з дуже багато громадських організацій.

Ми вже стикнулись з роботою помічника ветерана. Це повністю некомпетентні люди, вони нічого не вмюють, вони нічого не знають, на будь-яке запитання вони біжать кудись консультуватись і дають свій номер

телефону: потім ви передзвоните, я постараюсь ваше питання вирішити. Тобто це державні мільярди в повітря.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Віра. Це дуже для нас...

ЛИТВИНЕНКО В. Як сказала одна в фейсбуці, один дописувач, що нас Росія закидає гранатами, бомбами, а Міністерство у справах ветеранів закидує ветеранів помічниками ветеранів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Віра. Для нас дуже важливий зворотний зв'язок.

Народні депутати прекрасно знають, що у нас кричуща ситуація з меморіальним кладовищем, тому що ми прийняли повністю закон, той, який був підготовлений Кабінетом Міністрів. На жаль, площадки там змінюються, водночас абсолютно правда, що Міністерство ветеранів не займає тут лідерську позицію щодо цієї проблеми, а у нас вже майже два роки широкомасштабне вторгнення, а війна вже багато років.

Дякую, пані Віро, за зворотній зв'язок. Я думаю, що для нас це корисно для всіх.

Віталій Кузьменко, будь ласка. Пан Віталій і потім Левицька Богдана. Будь ласка.

КУЗЬМЕНКО В. Доброго дня! Кузьменко Віталій, член громадської ради ...*(Не чути)* Збройних Сил України.

Перше, я, напевно, трішки прокоментую, там було питання чим займається громадська рада. Якщо брати період від початку повномасштабної війни, то більшість із складу громадської ради з першого дня зі зброєю в руках захищає Україну, що чоловіки, що жінки, більшість складу зараз перебувають, власне, у Збройних Силах або в інших формуваннях. Але навіть так ми все ж таки намагаємося, на міністерство ми

не сподіваємося, тому своїми силами так або інакше допомагати своїм побратимам, посестрам. І ми воюємо, власне, з першого дня на відміну від керівництва міністерства, яке, поки росіян не вивели з-під Києва, ховалися десь по Західній Україні, за виключенням кількох осіб, які тоді там працювали. Це все ми прекрасно пам'ятаємо. Це перше.

Друге. Я хотів би коротко, певно, прокоментувати виступ пані Лапутіної, тому що співпрацюю з Міністерством ще з моменту його заснування і всю каденцію пані Лапутіної. Тому можу точно сказати з впевненістю, що співпраця з нинішнім командуванням міністерства, вона зі сторони громадськості і ветеранської спільноти, в принципі, неможлива, тому що це вже показала практика таких спроб протягом всієї каденції Лапутіної. Фактично міністерство живе в своїй паралельній реальності, яке не пересікається із самими ветеранами, з їх проблемами, потребами і всім іншим.

Друге. Все, що зробило міністерство за останні роки, це така собі бурхлива імітація та красиві назви без змістовної суті. Тобто там якісь програми, які раніше були, вони якось продовжуються на тому ж рівні, всі нові проекти, вони по своїй суті це імітація.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, я думаю, що ви прочитали листа...*(Не чути)*

КУЗЬМЕНКО В. Можна я уточню, що конкретно. Наприклад, там згадувався про e-Ветеран, на який витратили не один мільйон як бюджетних коштів, так і коштів міжнародних донорів. І власне, на сьогоднішній день все, що може ця платформа, це на рівні заповнити формочку типа Google форми. От це всі спроможності цієї платформи.

Той же проект "Помічник ветерана" – це такий піар проект, в який планується в наступному році вбухати там ...*(Не чути)* з чимось мільярдів гривень, правильно, в консультантів, які будуть просто консультувати, з чим впорається середнього рівня профільний кол-центр, тому що ці помічники

вони не будуть надавати жодних послуг, вони не прийматимуть документи від ветеранів, вони не спрощуватимуть жодним чином їх життя, крім того, що вони будуть консультувати, але з цієї програмою навчання, яка в них є, то цих помічників спочатку ще треба консультувати, щоб вони могли на щось відповісти. Тому маємо такий пілотний проект з такими результатами, але я так бачу, що бюджетне фінансування на наступний рік вже виділили під це. Окей. І, власне...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Віталію, давайте коротше. У нас багато людей сидить, чекає. Вам щось є додати до листа, бо листа народні депутати всі прочитали? Або якесь питання, на яке ви хочете отримати відповідь.

КУЗЬМЕНКО В. Питання в мене немає. Питання в мене тільки до депутатського корпусу, коли нарешті пані Лапутіну відправлять у відставку? Це перше. А далі по ній, я сподіваюся, вже будуть працювати правоохоронні органи, які, власне, дадуть більше відповідей на питання про її діяльність.

ГОЛОВУЮЧА. Я дякую, пане Віталію. Але у корпуса народних депутатів немає такого права відправляти окремого міністра у відставку. Є процедура відправки всього уряду або коли в уряді сам міністр, працюючи з Прем'єр-міністром, визнає це. Іншої процедури Регламентом не передбачено.

КУЗЬМЕНКО В. Я сподіваюся, що народні депутати можуть донести відповідну думку і до Прем'єр-міністра, і до Президента.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пані Левицька Богдана, будь ласка.

ЛЕВИЦЬКА Б. Вітаю, колеги! Я перш за все хочу подякувати комітету та депутатам за те, що ви боретеся за ветеранів, за їх родини і родин

полеглих, тому що наше міністерство за нас не просто не бореться, воно нас знецінює, принижує і уникає.

Як уже зазначив пан Віталій відносно кримінальних справ, як ви читали нашу довідку, було виявлено корупційну схему відносно тендерів по Бородянці, і найближчим часом, я думаю, по цьому буде розслідування.

І так, на превеликий жаль, за три роки правління пані Лапутіної ми зрозуміли, що це неефективний міністр. У нас нема питання до пані Лапутіної як до особистості, ми про управлінця: неефективний, неспроможний. Тому ми дійсно чекаємо відставки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Богдана.

Скажіть, будь ласка, я от зайшла в Дію наразі, кажуть, що в Дії є якісь сервіси для ветерана, от я зайшла в послуги, я поки що не бачу, що тут є якісь сервіси безпосередньо для ветеранів. Хто заходив з народних депутатів в Дію, щоб побачити в переліку якісь послуги для ветеранів? Хто знає, як зайти? Можете хто-небудь допомогти мені в Дії знайти послуги для ветеранів? Ну, просто сказали... Я спитала, що їх немає – сказали, що є.

_____. Там є точно навчання, я не пам'ятаю, чи воно підв'язано під Дію саму, чи...

ГОЛОВУЮЧА. Саме для ветерана, от тут написано: для ветерана. От зайти...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Я не знаю що робили, от я просто бачу. Ну, навіщо там слухати що? Ось є Дія, в Дію заходите, тисніть на послуги.

_____ . Послуг для ветеранів нема.

ГОЛОВУЮЧА. Послуг для ветеранів нема. То єсть той, хто каже, що є е-Ветеран, що є там якась допомога безпосередньо ветерану, що ветеран може зайти отримати якусь карку. От безпосередньо от я зайшла в Дію, де, скажіть мені?

_____ . Е-Ветеран, наскільки мені відомо, не підв'язаний до самої Дії.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ну, непотрібно тоді казати, що вона підв'язана. Ну, таким чином і комунікація теж, як комунікувати людині, яка має знайти інформацію, що їй робити, з купи джерел? На урядовому порталі ця інформація не сконцентрована. Для пораненого в одному місці зайти на сайт кудись...

Єдине, що робить зараз Міністерство оборони, вони зробили АрміяInform, вони зробили нормальні методичні інструкції, що робити, щоб отримати: 15 мільйонів, 2 мільйони і що робити, якщо ти з інвалідністю, як отримати виплату по інвалідності. Оці інструкції, виписаний якийсь менеджмент, і хоча б можна... От коли звертаються до народного депутата, то хоча б можна сказати: ось тобі. Або роздрукувати і роздати, я вже думала, що, може, там зробити якийсь фонд від Комітету соцполітики, роздрукувати ці методички, щоб вони були. Тому що у людей не завжди є електронні застосунки. Більше того, якщо людина поранена і в неї якісь проблеми з зором, то в цьому випадку незручно заходити. Потрібен... Крім того, якщо є кейс-менеджмент і кроки, що робити людині, для цього потрібно, щоб воно

було надруковано, щоб людина сказала, оце я зробила, отут мені піти. А коли воно в електронному вигляді, він навіть помітки не може зробити. Таким чином це та допомога, елементарна допомога, яку можна робити.

І ще раз, в центрі має бути стовідсотково поранений і родини загиблих. Це основне. Як можна... Це основне. Все інше – це потрібно робити, але під час війни в першу чергу треба дбати, яким чином людину, яка в стані гострого поранення, яким чином її виводити хоча б в стан реабілітації, а потім вже повернення якогось до цивільного життя. Це має бути центром будь-яких дій Кабінету Міністрів.

Ми про це говорили в комітеті неодноразово. Пріоритезувати, не розмазувати стратегію по всіх, сконцентрувати, у вас сьогодні є ресурс, от показують, що був там мільярд, було там 7 мільярдів в цьому році, яким чином цей ресурс, він витрачається, на кого першочергово? Ви ж на всіх... це не вистачить на 700 тисяч людей, які є. Значить, потрібно його сконцентрувати, домовитися з усіма іншими, що наразі грошей вистачає тільки на отаку проблематику, що ми мусимо це зробити, а потім робити всі інші речі.

Якщо там згадують... мені дуже часто американську практику, то американська практика захисту ветеранів з'явилася через 20 з чимось років після закінчення В'єтнамської війни і в бюджеті, в якому не було бюджетної кризи і не було такого, що немає грошей взагалі на цивільний сектор, всі гроші кинуті на воєнну кампанію. Тому тут з цим теж потрібно якось миритися і розмовляти з громадськістю, громадськість має допомагати нам, ПСРО російські щоб не збивали нас з тих програм, які є. Це теж протидія, це основна протидія.

Будь ласка, хто ще хоче виступити? В мене велике прохання до народних депутатів, я прошу від вас поради, яким чином ми як комітет можемо щось зробити додатково для того, щоб цю ситуацію врегулювати. Ми зробимо систематизацію, ми домовилися з пані Катериною, що ми зробимо по результатах сьогоднішніх доповідей і виступів, ми зробимо

табличку з трьох частин. Візьмемо частину доповіді міністерки, що вона казала, в той же час, що народні депутати казали на ту саму тематику, і що каже громадськість. От зробимо таку табличку, щонайменше, я думаю, що це буде такий дидактичний матеріал для того, щоб ми далі подумали, що нам у першу чергу розбудовувати.

Якщо від народних депутатів нема виступів? Да, будь ласка, пані Тетяно.

ЦИБА Т.В. Можна? Мені здається, що, можливо, є сенс нам узагальнити ті проблеми, про які говорили. Тому що фактично ви те саме і сказали, пані Галино, що давайте узагальнимо про ті проблеми, тому що, чесно кажучи, дуже неприємне враження знов-таки від сьогоднішнього звіту міністерки. Тому що, як на мене, це все був дуже загальний якийсь звіт про те, що взагалі все хорошо, просто нікто нічого не понял, перепрошую.

І я насправді так і не почула навіть просто якоїсь реакції на ті проблеми, про які говорять люди, фактично користувачі цих послуг. Не буває, що є громадські організації, які розуміють всю роботу, зроблену міністерством, і громадські організації, які не розуміють. Якщо це ціла ветеранська спільнота, яка говорить, що все погано в цьому напрямі, і вони йдуть працювати з Мінсоцом.

Опять-таки наш комітет, дякую, пані Галино, ну дійсно, і тут всі ветерани говорили про те, що ми можемо бути цим майданчиком. Слава богу, що ми можемо, але як би ми то готові, але все рівно виникають питання до тих, на кого ці функції покладені. Тому, ну, таке...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

ЗАРИЦЬКА Н. Так, я не дарма запитала у пані міністерки, хто такий ветеран. І можу констатувати також, що за названими ознаками не сформований належним чином реєстр ветеранів, його від нас приховують. І

скажу навіть за свою сім'ю, на прикладі: чоловік 9 років учасник бойових дій, гарячі точки, мариупольська кампанія, Азовсталь, полон. Його немає в реєстрі ветеранів на сьогоднішній день і його побратимів також.

Я можу назвати сотні кейсів, коли ця проблема вирішується в ручному режимі. Ми не можемо скористатися жодною з програм. Можу сказати, що хлопці зранені, скалічені, вони не мають цього єдиного вікна, не можуть звернутися в єдину точку збору і бути обізнаними з можливостями, які має надавати держава. На сьогодні дієвим є навігатор від громадської організації "Принцип" наочний, простий, і такі кейси потрібно масштабувати.

І я би дуже хотіла, щоб ті напрацювання, які є у громадських організацій на локальному рівні, вони рухалися назустріч глобальній державній ветеранській політиці, яка, в принципі, я маю надію буде створена, можливо, за нового складу Міністерства у справах ветеранів, щоб ці дві парадигми рухались і зійшлися в одній точці. Тому що, на жаль, заплющити очі, don`t look up, у нас не вийде. Це лавина, яка на нас...

ОСТАПЕНКО А.Д. Це добре, що від комітету ми будемо рекомендувати. А де міністерство? Ми знову втрачаємо міністерство. Ми бачимо, що міністерство не працює з ветераном безпосередньо, з членом його сім'ї. Воно втратило взагалі спілкування з тим, з ким вони повинні спілкуватися 24/7. Ми повинні це констатувати. І ті зауваження, все, що нам давала громадська рада, воно не виконано. Навіть коли нам казали про надання квартир, то ця програма виконана на 47 відсотків всього. До кінця року залишилось умовно три тижні, а ми не надали квартири людям. Як це? Чому це міністерство не зробило? Чому воно не комунікує? Де програма з реабілітації, різних рівнів реабілітації: постреабілітаційний період, перенавчання, навчання, економічна незалежність ветерана? Взагалі тільки декларується, що ми будемо робити, ми хочемо зробити, ми бачимо, куди нам рухатись, а комунікації в першу чергу немає ні з громадськістю, ні з

ветераном, ні з ким по суті на сьогоднішній день. На жаль, ми повинні це констатувати.

І, звісно, ті питання, які приймає громадська рада по витратах, нецільовим використанням коштів і звітування, я думаю, це уже було сьогодні сказано, що з цим будуть розбиратися правоохоронні органи. І я думаю, що ми повинні ці питання все ж таки систематизувати і звернутися до Кабінету Міністрів для того, щоб вони розглянули ці питання і запропонували свої шляхи вирішення. Якщо Прем'єр-міністр зможе зробити так, що міністр напише сама заяву, значить це треба робити.

І на сьогодні не тільки комунікація з громадськістю і з ветеранами, але й ми бачимо, що питання задавав Михайло Михайлович Цимбалюк щодо кадрової політики в самому міністерстві. Більше так сказати, половини людей немає, і люди звільняються і не можуть працювати в такій системі.

Дякую.

_____. Пані Галино, я вас підтримую в тому ракурсі, що ми можемо також прокомунікувати саме і методичку принципу, як це і також зібрати інші ініціативи, є декілька таких ініціатив, щоб ми могли дослідити їх на комітеті. Тому що вони підсвічують юридичні питання не тільки в розрізі саме Міністерства ветеранів, а ще й інших, тобто принцип зачіпає і МСЕК і інших дуже багато питань.

Тому бажано дійсно всіх їх зібрати тут, дослідити, і ми тоді рішенням комітету можемо сформувані окремі зміни до нормативних актів або до законодавства для того, щоб, якщо це завдання Міністерства оборони або Міністерства охорони здоров'я, щоб вони також в цей процес включалися і ми також могли здійснювати парламентський контроль. Тому що, наприклад, в Українського ветеранського фонду є юридичні консультації, вони також формують свої позиції. Тому я вважаю, що ми можемо зібрати і дослідити це питання на нашому комітеті.

_____. Я погоджуюся, що ми повинні підставити плече міністерству, але ми не повинні за них роботу робити. Розумієте?

_____. Ми зараз повинні за всіх, ми повинні об'єднуватися для того, щоб прийняти рішення.

_____. Я підтримую пропозицію, але ми повинні розуміти, що ми від Міністерства ветеранів все ж таки отримуємо зворотній зв'язок якийсь. Да? Ми за них роботу певну зробимо. А далі? Якщо вони так будуть працювати, в такому режимі.

_____. Тут мені пан Василь...

НИКОРАК І.П. Галино Миколаївно, ви дозволите?

ГОЛОВУЮЧА. Так, пані Ірино.

_____. Одну хвилинку. Тут...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)* Будь ласка.

НИКОРАК І.П. Я перепрошую, просто трішки у мене зв'язок зникає. Дивіться, ми можемо по результатам того, як заслухали звіт пані міністерки про її роботу, визнати незадовільною. І зробити це декілька разів, і я вважаю, це буде достатньою підставою для того, щоби Прем'єр-міністр вимагав відставки.

ГОЛОВУЮЧА. Тетяна і будемо переходити до констатації.

ЦИБА Т.В. Я суто, це мені пан Василь Вірастюк, він виключився, написав, що насправді застосунок для ветеранів є, ти можеш зайти через Дію, але через сайт. Не через телефон, а тільки якщо ти на сайт заходиш, і тільки тоді через сайт Дії, там вже потім є розділ окремо для ветеранів. Тобто він зараз прислав скріншоти, що так воно працює. Можливо, тоді є сенс просто порекомендувати, чи звернутись там чи до Федорова, чи що, щоб вони якось інтегрували це і працював і мобільний додаток.

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

ЦИБА Т.В. Ні, або щоб вони з сайту могли... Ні, я розумію, що зараз це не працює, можливо, звернутися до Федорова, щоб вони внедрили в Дію, яка на телефоні.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Наталія, у вас стара рука чи ви нову підняли?

_____. Так, нову підняла. Ще я хотіла б зазначити, основний, ключовий проект, на який сьогодні спиралася у звіті міністерка Лапутіна, це "Помічник ветерана". Як нам стало відомо, пілотні проекти запуснені, а на сьогоднішній день немає чітко виписаних вимог кваліфікаційних до цієї посади. Тому і констатація, і я від Віри Литвиненко почула, і від інших представників засідання, що провальна абсолютно ця кампанія. Тому теж як пропозиція: перевірити взагалі, чи всі фахово вимоги виписані до цієї посади, і чи збережено всю процедуру запуску цього проекту, на який витрачаються шалені кошти, а він завідомо мертворожене дитя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталія.

_____ . Немає звуку.

ГОЛОВУЮЧА. ... *(Не чути)* проблематику.

Значить, перше. Зробити огляд сьогоднішнього звіту у таких колонках по темах.

Друге. Підготувати листа до Прем'єр-міністра, за результатами наради узгодити з народними депутатами в робочому режимі і звернутися до Прем'єр-міністра щодо ситуації, яка є у Міністерстві ветеранів.

І третє. Це просити "Принцип" і просити "Юридичну сотню", той, хто має застосунки супроводу ветерана сьогодні по якихось послугах, публічних послугах, які надає держава, презентувати їх на комітеті для того, щоб комітет зорієнтувався, що далі потрібно для каскадування, використання таких застосунків, зокрема в тому числі Кабінету Міністрів. Щоб ми зробили доки ситуація там не буде врегульована в Міністерстві ветеранів, щоб були зроблені якісь дії для тиражування хоча б інформаційного, щоб були інструкції, що робити людині, в тому чи в іншому випадку, в кейсах, особливо ургентних кейсах.

Якщо до цих трьох пропозицій не буде зауважень, то ми констатуємо і проголосуємо їх. Немає зауважень?

ЦИБА Т.В. Я ж хотіла запитати, звернення до Мінцифри, щоб в мобільний застосунок включити...

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що ми спочатку звернемося до Мінцифри, щоб звернутися, потрібне технічне завдання. Давайте до Мінцифри, Мінцифри, вона ж не народить сама, Мінцифри, має спочатку хоча б застосунки якісь, якісь алгоритми, які порекомендувати.

У мене прохання, чи є до такої констатації цих пропозицій зауваження? Якщо немає, то ми його проголосуємо. Прошу пана Анатолія провести голосування.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, проводимо голосування.
Галина Миколаївна Третьякова.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Так і не з'явився.
Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.
Арсенюк Олег Олексійович – за.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович – за.
Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. 8 – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний наш секретар. Рішення прийнято.

Ми можемо переходити до пункту 2 нашого порядку денного. Хто по першому питанню був запрошений, ви можете обрати самі стратегію поведінки, можете залишитися на розгляді інших наших питань, можете займатися своїми справами, як вам зручно буде.

Пункт другий. Це попередній розділ закону щодо доцільності включення до порядку денного сесії проекту Закону України про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстраційний номер 10256, Кабінет Міністрів України).

Будь ласка, пані Оксана Жолнович.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня, шановні колеги, шановні народні депутати! Хочу представити вам законопроект, підготовлений за ініціативою Міністерства соціальної політики і проголосований Кабінетом Міністрів, щодо обліку осіб, життю і здоров'ю яких завдано шкоду внаслідок російської агресії.

Хочу сказати, що насправді цей законопроект має дуже важливе значення, бо ми розуміємо, що вже практично 10 років ми як держава насамперед, я тут зразу пріоритезую, скажемо, видатки мого міністерства, витрачаємо величезну кількість коштів на поновлення життя і здоров'я наших громадян, пенсії по втраті годувальника, лікарняні, допоміжні засоби реабілітації – це мільйони коштів. І поки ми не маємо правових підстав окремо їх відокремлювати від загальних випадків страхових, наприклад, чи

якихось інших, які ми платимо по допомогам, обліковувати як шкоду, що завдана російською агресією, і в подальшому мати можливість верифікувати цю шкоду і виставляти її на відшкодування країні-агресору.

Власне, наявність достатньої кількості інформації та реєстрів в Міністерстві соціальної політики дозволить нам повністю облікувати всі ці випадки, окремо їх верифікувати і окремо визначати ту кількість шкоди, що завдана в тому числі на поновлення, на негайне поновлення життя, здоров'я та певного стану людини, якщо вона отримала шкоду в результаті російської агресії. Ми передбачаємо абсолютно всі випадки, коли така шкода може бути надана, в тому числі психологічні розлади, стійка втрата працездатності, смерть, поранення, сексуальне насильство. Окремо, маємо можливість, якщо є донорські кошти, бо ми бачимо, що є міжнародні організації гуманітарні, які готові таким постраждалим проміжні репарації робити, і для цього ми прописали механізм. Відповідно цей наш реєстр стане внутрішнім фундаментом для того, щоб зібрати всі дані про постраждалих наших громадян і допомогти їм, вичерпуючи дані з цього реєстру, звертатися за персональними компенсаціями до країни-агресора в рамках міжнародного механізму, що формується нашим урядом.

Тому я дуже прошу підтримати цей законопроект у першому читанні, він має важливе значення, він дозволить нам спростити життя в подальшому нашим громадянам, бо ми можемо з цього реєстру давати агреговані дані, і вже людина буде звертатися в зручний для себе спосіб.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Оксано.

Дякую, що підготовлено такий законопроект. Цей законопроект за розподілом повноважень у комітеті веде Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка, є у вас що додати, сказати, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, насправді я погоджуюсь з обґрунтуванням пані міністр про те, що такий реєстр потрібний. Єдине

велике зауваження щодо захисту цієї інформації, але я думаю, що ми це зможемо доопрацювати до другого читання. Через те є пропозиція підтримати щодо ухвалення за основу і в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайле Михайловичу.

Є питання до Михайла Михайловича або до пані Оксани? Пан Тарас.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Можемо переходити до голосування?

Шановні народні депутати, можемо переходити?

_____ . Так, голосуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Таким чином є пропозиція включити законопроект 10256 до порядку денного Верховної Ради України і рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу.

Хто за це рішення, прошу проголосувати?

Пан Анатолій.

ОСТАПЕНКО А.Д. Так, голосуємо.

Галина Миколаївна Третякова.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Відсутній.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за, колеги.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко – за.

Никорак Ірина Петрівна. Відсутня.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. *(Нерозбірливо)* – за. Значить, прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Ми можемо переходити до пункту третього нашого порядку денного.

Це підготовка до другого читання, і другий вже раз ми підходимо до

підготовки до другого читання проекту Закону про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстраційний номер 9042-1, друге читання).

І в нас ще зайшов лист, який теж народним депутатам надано, пана Сушка. Я прошу теж народних депутатів ознайомитися з ним.

Будь ласка, пані Тетяно.

ЦИБА Т.В. Колеги, ми 29 червня прийняли цей законопроект у першому читанні. До законопроекту надійшло 307 пропозицій від 41 народного депутата, було проведено 16 робочих груп і плюс були якісь невеликі тематичні, так сказати, робочі групи.

Я окремо відразу хочу сказати, величезна подяка взагалі всім працівникам секретаріату, особливо пані Еллі, пані Юлії, які це вели, тому що просто їхніми не человеческими усилиями цей законопроект зараз виглядає досить прилично, нам всім вдалося знайти компроміс. І дійсно колеги просто деякі розділи виписували як окремий законопроект з нуля, просто дуже високопрофесійний секретаріат і, зокрема, дівчата.

За результатами розгляду пропозиції народних депутатів та членів робочої групи пропоную комітету.

Перше. Пропозиції і поправки, внесені народним депутатом України Галиною Третьяковою 18 липня з порушенням вимог частини першої статті 116, не включати до порівняльної таблиці і вважати відхиленими.

Друге. Схвалити текст порівняльної таблиці...

ГОЛОВУЮЧА. Хто вам написав, що можна не включати в таблицю пропозиції народного депутата?

ЦИБА Т.В. А, вони включені, просто... Включити, але вважати відхиленими.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Тетяна написала ...*(Не чути)*, прочитала не включати. Хто їй таке написав?

ЦИБА Т.В. Може, це я... Вважати відхиленими, я перепрошую.

Друге. Схвалити текст порівняльної таблиці законопроекту з урахуванням пропозицій номери: 5, 10, 13, 26, 30, 39, 61, 63, 70, 73-87, 91, 95, 115, 162, 181, 196, 212, 225, 256, 259, 260, 264, 268, 270, 277, 280, 283, 287, 295, 298, 300-307.

Зазначеними пропозиціями, зокрема, пропонується змінити, назву та преамбулу закону викласти в новій редакції з урахуванням змісту положень проекту, ну, даліше я зараз про проект розкажу ще трошки детальніше, зараз ще ті речі, які обов'язкові.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Тетяно, у мене питання. Ми готові сьогодні приймати? Тому що зранку пан Павло Сушко звернувся, він просить направити законопроект на доопрацювання. У мене питання: що заважало вам працювати, чому законопроект не доопрацьований от досі, да, от на зараз, і чи можемо ми зараз проголосувати ті зауваження, по яких звернувся с утра пан Павло, а крім того МОЗ, а крім того в Міністерстві соцполітики теж нова редакція по включенню реєстру в реєстр, да, яку там пані міністр подала зранку, ми готові сьогодні табличку голосувати? Я не бачу просто готовності.

ЦИБА Т.В. Дивіться, ну, ми насправді всі ці пропозиції, навіть ті, які були озвучені сьогодні, дуже ретельно обговорювали і по багатьом питанням знайшли компроміс.

Те, що сьогодні, наприклад, прийшло від Міністерства соціальної політики, ну, насправді у нас була пропозиція як би в зворотному порядку включити тих дітей, які потрапляють... тобто у нас діти, які вважаються постраждалими від наслідків російської агресії, включені в реєстр дітей і

осіб, які постраждали від військових дій будь-яких. Да? А зараз пропозиція, яка пропонує навпаки. Тобто по факту воно нічого не міняє, хоча нащо така пропозиція зараз, ми теж не зовсім зрозуміли...

ГОЛОВУЮЧА. Давайте ми послухаємо пана Павла, оскільки його лист надійшов. Потім в мене прохання послухати МОЗ, хто є, представники, будь ласка, скажіть мені. І потім пані Оксана. І в мене буде ще чотири зауваження по статті 18 і по статті 20.

Будь ласка, пан Павло.

СУШКО П.М. Дякую, пані голово.

Вітаю, шановні колеги. Дуже прошу уважно послухати та ознайомитись з листом. Вважаю, що всі розуміють важливість цього законопроекту і яка увага до нього буде прикута, по-перше, у ворога. Ми просто не маємо права схибити та прийняти сирий закон. Хочу зазначити, що особисто я та мої помічники приймали участь у всіх засіданнях робочої групи, на які нас кликали. На цих засіданнях ми наголошували на низці зауважень.

Чому ми долучалися? Ну, ви знаєте, що я рік працював головою тимчасової слідчої комісії, тим більше півтора року я є членом Координаційного штабу по дітях, знаю всі проблеми, які зараз існують у сфері захисту дітей і взагалі яка вразлива зараз сфера і чого не можна допустити. Останній раз засідання відбулося робочої групи 7 листопада, після цього засідань робочої групи не було. Тому вимушений наголосити на своїх застереженнях на засіданні вашого комітету. Більш розгорнутий лист я надіслав на адресу комітету. Ключове.

Перше. Це визначення депортованої дитини та примусово переміщеної. Прошу колег теж зараз прочитати це. Те, як воно викладено зараз, на мою особисту думку, до депортованих, примусово переміщених дітей не будуть відноситися діти, які станом на зараз знаходяться на території агресора, ті,

що нам не повернути, а їх переважна більшість. Вбачається, що треба ці визначення викласти по аналогії із визначенням "дитина, яка постраждала внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України", тобто що це діти, які перебували або перебувають на території України. Я переймаюся, щоб ми не нашкодили слідству, що веде Служба безпеки та Міжнародний кримінальний суд за фактами депортації дітей. А там, до речі, вказано зараз, що діти, які перебували... Просто ви подивитесь, як зараз це визначення виписано, і побачите, або щось із законом не так, або взагалі.... Хто подає такі пропозиції? Я не знаю, яка мета цього.

Друге. Законопроект цей нам було презентовано як такий, що покликаний створити реєстр потерпілих від дій Російської Федерації дітей з метою отримання ними від Російської Федерації компенсації шкоди за рахунок репарацій. Що ми зараз маємо насправді? Закон зараз вносить повний хаос у систему обліку дітей, поясню. У нас зараз в законодавстві є така категорія дітей, як діти, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, стаття 30 прим.1 Закону "Про охорону дитинства". Це, по суті, закріплення у національному законодавстві конвенційних зобов'язань забезпечувати державою захист таких дітей. Так, право на отримання такого статусу зараз має дитина, яка отримала шкоду під час воєнних дій, збройних конфліктів, збройної агресії Російської Федерації, тобто воєнні дії не обмежені лише діями Російської Федерації. Зараз діти отримують саме такий статус як такий, що потерпіли від РФ, а цим законопроектом зараз, по суті, буде скасовано ось цю конвенційну норму, бо пропонується до Закону "Про охорону дитинства" включити норму, що з моменту запровадження державного реєстру дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, не надається. Чому так написано незрозуміло.

От і виникає питання: так як бути з дітьми, які можуть постраждати від воєнних конфліктів з іншими країнами? Наприклад, наші діти зараз в Ізраїлі.

Або ми і Білорусь розглядаємо як недружню країну. То чому ми обмежуємося лише діями Російської Федерації та чому запровадження реєстру припинить на майбутнє надання статусу дітям, які можуть зазнати шкоду від дій інших держав? Тому ось це співвідношення діючого статусу та реєстру дітей, потерпілих від агресії РФ, треба узгодити. Очевидно, що поняття дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, є ширшим, ніж категорія дітей, що буде вноситися до створюваного цим законопроектом державного реєстру, потерпілих від РФ.

Третій момент – це те, як законопроектом описано сам механізм створення реєстру та компенсацій органів, які до цього долучені. Вбачається, що є певна плутанина між виконанням механічної роботи щодо внесення даних до реєстру, і цей процес досить детально описано, там між встановленням факту, чи є дитина такою, що потерпіла саме від дій РФ.

І ось останнє, з останнім є проблема, бо не вказано, хто ж цю діяльність буде проводити, хто буде ось це встановлювати, що дитина потерпіла саме внаслідок дій РФ. Я дякую секретаріату комітету, що прибрали із законопроекту статті про оцінку потреб та надання соціальних послуг загиблим дітям. Це взагалі був нонсенс, такі речі були включені в закон. Але отаких ляпів ще залишилося багато, просто по цьому прикладу, що оцінку потреб дитини, яка загинула, в законі вам пропонувалося сьогодні голосувати. Я вже не кажу про те, що цим законом, який начебто про соцзахист дітей, пропонується суттєво скоротити категорії дітей-отримувачів соціальних стипендій. Я сподіваюся, що всі це побачили.

Тому прошу ще раз переглянути всі ті такі неоднозначні моменти. І взагалі оця суматоха, яка з цим законопроектом, чому ми от... ми відкрили ящик пандори. От є ж законом, Регламентом передбачені права всіх народних депутатів. Перше читання, правки, друге читання. А сьогодні, користуючись нормою Регламенту, повністю переписано закон, мета цього закону, розумієте? Мені незрозуміло, ми ж витрачаємо... багато часу вже витратили на цей закон, на законопроект цей. Вже б давно перше читання пройшли,

подалися б поправки і так далі. А зараз просто сумбур, хаос, і я ще раз нагадаю, йде Міжнародний кримінальний суд, всі працюють, СБУ працює, прокуратура працює генеральна, і зараз от дуже обережно треба діяти з кожною буквою цього законопроекту.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Павло.

Будь ласка, Міністерство охорони здоров'я, потім пані Оксана. Марія Карчевич, ви з нами?

КАРЧЕВИЧ М.В. Так. Вітаю, пані Галино. Вітаю, шановні колеги. Я з вами. Хотіла зазначити з приводу тих пропозицій, які ми пропонували щодо верифікації даних для розшуку дітей, зниклих безвісти. Власне, були проведені робочі зустрічі по цих нормах і було узгоджено, що ми будемо подавати їх окремо проектом у зв'язку з тим, що все ж таки предмет відання цього законопроекту є трішки інший, тому була така узгодженість.

Якщо дозволите, ще короткий коментар від наших колег з медичного департаменту. Хочу передати слово Тетяні Орабіній.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Пані Тетяно. Просто зранку зателефонували і сказали, що не те, що тематика по окремому законопроекту – ок, там зрозуміло все щодо обміну персональних даних по неповнолітніх особах, а те, що стосується до тексту, який зараз ми маємо, от якщо його зафіксувати, в них до нього є зауваження від МОЗУ? Будь ласка.

ОРАБІНА Т.М. Добрий день, Галина Миколаївна. Добрий день, шановні народні депутати. Тетяна Орабіна, директор Департаменту медичних послуг. У нас є просто два нормопроектувальних уточнення – це частина друга статті 17, права колонка порівняльної таблиці.

ГОЛОВУЮЧА. Нормопроектувальний... Непотрібно
нормопроектувальний. Це принципові речі.

ОРАБІНА Т.М. Ні, техніко-юридичні. Якщо можна, техніко-юридичні
правки внести, якщо можна з голосу. Тому були би вам вдячні, якщо ви...

ГОЛОВУЮЧА. Техніко-юридичні правки внесемо ми в робочому
режимі. Принципові зауваження є?

ОРАБІНА Т.М. Ні, принципові... Там єдине питання, яке стосується
залучення медичних працівників до роботи в мультидисциплінарних
командах, визначення чіткого переліку послуг. Все ж таки ми, система
охорони здоров'я працює відповідно до потреб дитини. І якщо у дитини є
якісь потреби і вони ширші, наприклад, то ми тут можемо звузити. Або
навпаки, якщо дитина не потребує психіатричної допомоги, навіщо нам
зазначати цю послугу. Ми неодноразово під час таких багатьох дискусій і
питань, які стосуються врегулювання, надання якихось окремих видів
надання медичної допомоги пропонуємо позицію Міністерства охорони
здоров'я враховувати, що все ж таки ми лікуємо хвороби, ми надаємо
медичну допомогу.

ГОЛОВУЮЧА. Ваша позиція не була врахована?

ОРАБІНА Т.М. Зараз побачивши цю порівняльну таблицю...

ГОЛОВУЮЧА. Я чітко вас питаю, ваша позиція не була врахована, ви
надавали ...*(Не чути)*, яке не було враховано робочою групою?

ОРАБІНА Т.М. Ми давали пропозиції до законопроекту до першого
читання, а от зараз побачили таблицю уже безпосередньо з запрошенням на

комітет, і тут виникли два питання по цим двом правкам. Якщо можна, будь ласка...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. У мене прохання надати... Вже зрозуміло, що сьогодні ми закон прийняти не зможемо. У мене прохання письмово подати ці правки для того, щоб ми наступний раз при розгляді цього закону врахували ваші зауваження.

Будь ласка, пані Оксана Жолнович.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую, Галина Миколаївна. Включаюсь. Вибачайте, щось довго. Дякую за можливість висловитися.

Справді, закон дуже важливий. Ми дуже детально і довго над ним працювали. Я дякую секретаріату і дякую пані Цибі за те, що стільки часу витратили на те, щоб причесати, опрацювати дуже неоднозначні речі, бо ми його по суті заново формулювали. Немає подібного закону з подібним підходом комплексним з кожного боку.

Тепер з приводу застережень пана Сушка. Щодо насильства і порядку, по пунктах говорю. З приводу першого, там, де, можливо, якщо ми написали перебуває на території України дитина, треба в дужках, перебувала. Мені здається, що це технічно, ми всі розуміємо, що дитина перебувала на території України в момент, коли її вивозили, і вона з території України депортована. Тобто тут не мало би бути ніяких різночитань, це уточнення чисто таке технічного характеру. Хоча принципово я там не заперечую проти нього, хоча, як на мене, воно нічого не змінює.

Єдине, з чим я погоджуюсь, це певна трактовка щодо статусів. У нас є загальний статус, визначений законом України "Про охорону дитинства": це діти, постраждалі внаслідок військових конфліктів. Ми говорили на робочих групах, що діти, постраждалі внаслідок російської агресії, – це діти, які постраждали в результаті конкретного умовно конфлікту, російської агресії,

тобто вони автоматично є і дітьми, які постраждали внаслідок конфліктів. Тобто одне з другим накладається.

Те формулювання в "Прикінцевих положеннях", як є, я згодна, що воно може по-різному читатись, що ніби цей статус постраждалої дитини в конфліктах збройних не присвоюється. Насправді не так, воно включається, тому я зранку і прислала уточнення редакційне, яке по суті є тим же уточненням редакційним, як видав пан Сушко.

Тому тут ми на одній сторінці: діти, які включаються до державного реєстру, що постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, з моменту внесення до такого реєстру є постраждалими внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів відповідно до Закону "Про охорону дитинства". Отаке формулювання прямо буде максимально чітке і охопить і той реєстр, і той реєстр, не треба буде в два окремо вносити. Ми зразу дитину, яка постраждала в результаті конфлікту внаслідок Росії, визнаємо автоматично дитиною, що постраждала в результаті конфліктів відповідно до Закону України...

ГОЛОВУЮЧА. Один крок вперед, два кроки назад. Дякую пані, Оксано.

Давайте ми все-таки, знову ж таки я хочу повернутися до тези, що зрозуміло, що законопроект не готовий до голосування, він має багато зауважень, в тому числі від народних депутатів, які подавали правки, і винести його в зал неузгодженим з комітету – це неправильна позиція.

Я прошу теж не давати оціночні судження там. Якщо пан Павло щось пропонує, ви кажете зразу, що це там не змінює щось. От у мене прохання, не надавайте оціночних суджень до того, як ви не вивчили все, що народний депутат туди закладав і чому він це каже. Мабуть, воно ж не просто так з'являється. Давайте це на робочій групі обговоримо аргументи.

Ще раз, я прошу, пані Тетяно, якщо ми 7 листопада не збиралися, в мене прохання досить інтенсивно попрацювати перед Різдом Христовим і

нарешті винести цей законопроект, благословити його в зал. Але мені здається, що те, що зараз пропонує пані Оксана, це узгоджується і з паном Павлом, і з усіма. Тобто якщо ви готові цю пропозицію приймати, welcome, міністерство тут основне, вам це виконувати. І ви мусите теж народним депутатам довести, що законопроект буде системно працювати, що це не буде там просто папірець, який там випустять.

В мене особисто є зауваження до статті 18, до 20. В статті 20 взагалі не розумію, що таке "найнагальніші потреби дитини". Тобто по тексту цієї статті виходить так. що є нагальні потреби і є найнагальніші потреби, а є не нагальні. Тобто давайте якось прикметниками теж будемо у законі не розкидуватися.

Крім того, я розумію, що ви принесли з інших законів у 18 статтю багато норм, але там є зловживання терміном "безоплатна". Будь ласка, повністю напишіть, що таке безоплатність. Якщо це безоплатна правова допомога, то відповідно до бюджетних програм. Якщо це безоплатне харчування, то це компенсація за харчування відповідно до законів. Якщо це безоплатна матеріальна допомога, то взагалі не розумію, що таке безоплатна матеріальна допомога. Тобто якщо є в законі якийсь абсурд, то навіщо ви тягнете цей абсурд в новий закон. Можете написати, що це матеріальна допомога відповідно до статусу чи до чогось. Але зупинити це оголтелое використання слова "безоплатно", коли незрозуміло хто це оплачує.

Ми домовилися і у комітеті в себе, якщо ми пишемо, що для людини це безоплатно, то в законі має бути механізм, хто це компенсує і за рахунок чого: хто компенсує за рахунок державного бюджету, хто компенсує за рахунок місцевого бюджету, і це має бути чітко визначено. Бо якщо воно просто розпливчато, безоплатно, то воно й не працює. Мабуть, про це також каже пан Павло, коли каже, що законопроект не буде працювати. Тобто він працює тоді, коли визначається повністю механізм або коли ви доведете народним депутатам, що ви готові дуже швидко підготувати постанови

Кабінету Міністрів, які цей механізм застолбят, і ми будемо розуміти, яким чином в дії кожному дитину супроводжують по її індивідуальних потребах.

Тому... Будь ласка, пані Тетяна і потім ще пан Павло.

ЦИБА Т.В. Я хотіла просто зауважити. Дивіться, 7 листопада, це не те, що ми не працювали 7 листопада, у нас були такі як би тематичні підробочі групи, коли збиралися по конкретних там двох, трьох статтях, які були, тобто ми збиралися, не запрошуючи весь загальний фахівців, а, наприклад, ми окремо говорили з ними по реєстрах, окремо говорили з МОЗом. Тобто це не те, що ми не працювали весь цей час. Це перше.

По-друге, що стосується зауважень, які говорять Павло Миколайович. В принципі, більшість зауважень, ті, які були виписані, ми підтримуємо і розуміємо що, і вони дійсно, з моєї точки зору, мають більш такий редакційний характер, бо суттєво ми погоджуємося з тим, що говорить Павло Сушко.

Частина того, про що говориться, насправді, ми взяли більшість всіх визначень, які існують в законопроекті. Ми як би один законопроект, який був поданий і розроблений комітетом гуманітарної політики, там, де були визначення: хто такі депортовані діти, хто такі переміщені, це законопроект, який подавала Тетяна Скрипка й інші, ми як би один законопроект внедрили в інший цей законопроект з погодженням пані Тетяни, з погодженням гуманітарного комітету. Тому знов-таки це не те, що ми щось перекрутили, щоб у когось щось забрати, це, напевно, скоріше якийсь редакційний... А все решта, давайте доопрацюємо, немає питань.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді ми констатуємо, що ми хочемо перенести розгляд цього питання на наступне засідання. У мене просто після вашої роботи по камерних робочих групах треба було зробити ще, мабуть, що загальну групу для того,

щоб узгодити те, що напрацьовано в камерних було групах, для того, щоб всі були на одній сторінці. Оцього, мабуть, що не виконано.

Пан Павло, будь ласка, і ми... Будь ласка.

СУШКО П.М. Галина Миколаївна, дякую, по-перше, за вашу пропозицію, що ви ретельно розібралися і намагаєтесь, щоб справедливість там була доведена.

Коли пані Жолнович каже, що це, я дві тези скажу, що це неприципово там, що це техніка якась там, – коли депортована дитина, це якраз "знаходиться", в законі прописано, коли Росія має відповідати за кожен свій злочин, і коли сьогодні в закон народним депутатам на Верховну Раду виноситься, що дитина знаходиться на території України і вона вважається депортованою – ну це вже нонсенс, да. Це дуже велика різниця: знаходиться чи знаходилася в момент, коли її вивезли. Це дуже важливо, і це, напевно, суттєвіше не буває. Тому казати, що це техніка якась там, мені вибачте, це взагалі неправильно.

А друге, просто щоб ви уявили, шановні колеги, в яких умовах приходиться працювати з цим законопроектом. От коли пані Жолнович каже, що "я там щось направила вам зранку, ще якісь уточнення". От просто уявіть собі, от ви прочитали книжку, вам скажуть: там на п'ятій сторінці щось було написано. Ви відкриваєте п'яту сторінку, а там уже взагалі про інше. А потім ви вже розібралися з цією п'ятою сторінкою, вам знов нову редакцію книжки, вона вже там, ця норма, на двадцятій сторінці. А потім у слідуючій редакції цієї норми взагалі немає, а потім вона повертається. І ми так щодня працювали в цих робочих групах.

Вибачте, реально просто жалко свого часу, але ми розуміємо, що це дуже важлива тема діти. І я просто не маю права допустити якихось ляпів там і так далі. А взагалі я вас прошу дуже, це було би правильно по відношенню до наших дітей, повернути цей закон взагалі на перше читання, або взагалі щоб взяти за основу те, що напрацювала робоча група, це і буде цією

основою, кістяком для першого читання. А потім кожен народний депутат, скористався б своїм правом, подав би правку і саме його правка би розглядалася. А не так, що кожен день щось міняється, а з 7-го числа взагалі перестали звати на робочі групи, що вони там напрацювали, ми не розуміємо.

Тому ви як народні депутати, кожен з вас подає якісь правки. І от уявіть собі, що кожен раз ви просто не знаходите нічого, щось міняється, до абсурду просто доходить. Давайте просто... так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пан Павло.

У нас, ми розглянули з початку нашої каденції 64 закони, які прийняті в повному обсязі кожен. 64. По кожному у нас завжди шпагат. І завжди по кожному у нас нові якісь конструкції. І по кожному у нас мільйон робочих рук. От сидить там пан Сергій Гривко, який веде зараз 5344, сидить Тарас, який начебто безпроблемний 9626, там сидить пан Анатолій, який б'ється із Законом про захисників і захисниць. Тому у нас немає жодного закону в комітеті, який би проходив просто так.

Пане Тарасе, будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Павле, поважаючи твою ініціативність, ти знаєш, де сидить твоя колега в залі пані Тетяна Циба. Я розумію, що ти можеш звернутися з комунікацією. І я думаю, що можете відпрацювати.

Це Тарасенко Тарас говорить.

Питання якраз у тому, що я пропоную, в мене є пропозиція, оскільки на цьому законопроекті дуже зосереджено і дуже багато нюансів щодо дотримання прав, я дуже рекомендую підключити Уповноваженого з прав людини, щоб він до другого читання дав свої рекомендації саме до того, яким чином...

ГОЛОВУЮЧА. Вони з нами весь час.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я знаю, але до другого читання не було питань. Добре, тоді як рекомендація.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Як рекомендація.

Дякую, шановні народні депутати. Тоді переносимо це питання на розгляд до наступного засідання. І прохання до голови робочої групи провести ще раз очне засідання всіх-всіх стейкхолдерів для того, щоб кінцеву редакцію зробити нормально. З врахуванням пропозицій МОЗ, які вони нададуть, з врахуванням пропозицій пана Павла, Міністерства соціалістики, Оксаною Жолнович вранці надіслані були, і з врахуванням моїх теж пропозицій по статті 18 і 20, зранку сьогодні я їх відправляла на наших народних депутатів. Дякую.

Можемо переходити... У нас справа в тому...

Будь ласка, пане Анатолію.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, у нас залишилося чотири питання, одне з яких ми уже з початку нашого засідання вирішили сьогодні не розглядати. У нас, ми вже дві години працюємо, є певні питання щодо Офісу Президента, Галина Миколаївна повинна йти. Тому я пропоную питання п'яте не розглядати також. Шосте тільки розглянути, так, Галино Миколаївно?

ГОЛОВУЮЧА. Так. Тільки в мене прохання...

ОСТАПЕНКО А.Д. Пропозиції до проекту плану законодавчих робіт Верховної Ради на 2024 рік.

ГОЛОВУЮЧА. Пропозиції є до плану робіт, бо план робіт ми мусимо подати до 7-го числа за листом пана Стефанчука. Тому нам потрібно їх

сьогодні прийняти і перенести всі інші питання до наступного нашого засідання комітету.

Шановні народні депутати, план роботи вам запропонований, до всіх звернулися. Ще раз нагадаю, що план будується наступним чином: спочатку йде тема, потім йде опис цієї тематики, що саме ми хочемо в цій темі розкрити в наступному році, потім у разі наявності законодавча ініціатива за номером, у разі, якщо нема такої наявності, то відповідно і нема такого номеру, і відповідно обґрунтування. Відповідальні, да? Відповідальні, хто готує безпосередньо або веде безпосередньо закон. Табличка сформована, вона у вас є.

Сьогодні вранці я попросила народним депутатам розіслати статистику прийняття нашим комітетом законів. Ми прийняли з початку року разом 63, ну, вже 64, мабуть, що закони, з урахуванням того тижня. І відповідно в середньому це 16 законів на рік. Більше ніж 16 законів на рік ми приймати не можемо, наш комітет безпосередньо. Ємності, вони теж у нас обмежені і кількістю, і тематикою, і часом Верховної Ради України, де розглядають не тільки закони соціальної політики, а ще і більше ніж 20 інших комітетів.

Тому нам потрібно в цьому плані, хоча ми вже в плані написали 30 з лишком, 32. Тобто ми написали тематики на 32 закони відповідно, але можемо прийняти 16. У мене прохання з обережністю ставитися і до особистого часу, і до часу уряду, який на кожную законодавчу ініціативу має надавати або вимушений надавати свою точку зору, робити безпосередньо обрахунки і таке інше.

Тому у нас є запропоновані пропозиції, вони у вас є. Є пропозиція проголосувати і направити пану Руслану пропозиції до плану роботи на наступний рік. Питання є чи ні?

_____. Нема, пропоную підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Анатолію, готові провести голосування, да? Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, проводимо голосування.
Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.
Струневич Вадим Олегович.
Бабенко Микола Вікторович.
Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович – за.
Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.
Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. 7 – за. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати. Дякую за прийняття нашого плану на наступний рік. І до зустрічі 13 числа. Слава Україні!